

Grupa Kapitałowa ZUE

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
za rok zakończony 31 grudnia 2019

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską**

Kraków, 16 marca 2020

Spis treści

Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej ZUE	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2019 roku	10
1. Informacje ogólne	10
1.1. Władze Jednostki Dominującej	10
1.2. Akcjonariusze Jednostki Dominującej	11
1.3. Skład Grupy Kapitałowej	12
1.4. Jednostki podlegające konsolidacji	13
1.5. Opis zmian w strukturze Grupy w 2019 roku wraz ze wskazaniem ich skutków	13
1.6. Przedmiot działalności Grupy Kapitałowej ZUE	14
1.7. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza	14
2. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów	15
2.1. Przychody	15
2.2. Koszty działalności operacyjnej	15
2.3. Pozostałe przychody operacyjne	16
2.4. Pozostałe koszty operacyjne	16
2.5. Przychody finansowe	17
2.6. Koszty finansowe	17
2.7. Podatek dochodowy	18
2.8. Składniki pozostałych całkowitych dochodów	19
2.9. Segmenty operacyjne	20
3. Kontrakty, Kaucje, Rezerwy, Zaliczki, Rozliczenia międzyokresowe bierne	22
3.1. Kontrakty budowlane	22
3.2. Kaucje z tytułu umów o budowę	22
3.3. Rezerwy	24
3.4. Zaliczki	24
3.5. Rozliczenia międzyokresowe bierne	25
4. Należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	25
4.1. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	25
4.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27
5. Kapitał własny	28
5.1. Kapitał akcyjny	28
5.2. Zysk (strata) przypadający na jedną akcję	28
5.3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	29
5.4. Akcje własne	29
5.5. Zysk zatrzymany	29
6. Zadłużenie i zarządzanie kapitałem i płynnością	30
6.1. Kredyty bankowe i pożyczki	30
6.2. Leasing	32
6.3. Zarządzanie kapitałem	33
6.4. Zarządzanie ryzykiem finansowym	34
6.5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36
7. Pozostałe noty do sprawozdania finansowego	37
7.1. Rzeczowe aktywa trwałe	37
7.2. Nieruchomości inwestycyjne	39
7.3. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	41
7.4. Wartości niematerialne	41
7.5. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	43
7.6. Wartość firmy	44
7.7. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	45
7.8. Pozostałe aktywa finansowe	45
7.9. Pozostałe aktywa	45
7.10. Pożyczki udzielone	45
7.11. Zapasy	45
7.12. Pozostałe zobowiązania finansowe	46
7.13. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	46
7.14. Instrumenty finansowe	48
7.15. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	49

7.16.	Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej według stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu	50
7.17.	Rozliczenia podatkowe	51
7.18.	Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa	52
7.19.	Zobowiązania na rzecz dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych	52
7.20.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	52
7.21.	Działalność zaniechana	53
7.22.	Zmiany szacunkowe	53
8.	Pozostałe noty objaśniające.....	54
8.1.	Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	54
8.2.	Istotne zasady rachunkowości	57
8.3.	Podstawy szacowania niepewności	73
9.	Zdarzenia po dniu bilansowym	76
10.	Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	76
11.	Podpisy	77

Stosowane skróty i oznaczenia:

ZUE, Spółka, Emitent, Jednostka Dominująca	ZUE S.A. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000135388, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 5 757 520,75 PLN, wpłacony w całości. Podmiot dominujący Grupy Kapitałowej ZUE.
BPK Poznań	Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000332405, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy, kapitał zakładowy 5 866 600 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
Railway gft	Railway gft Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000532311, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 300 000 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
RTI	Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000397032, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 260 000 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
RTI Germany	Railway Technology International Germany GmbH w likwidacji z siedzibą w Görlitz, Niemcy, zarejestrowana w niemieckim rejestrze przedsiębiorców (niem. Handelsregister B, HRB) prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Dreźnie (niem. Amtsgericht Dresden) pod numerem HRB 36690. Kapitał zakładowy 25 000 EUR, wpłacony w całości. Podmiot zależny od Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie.
Grupa ZUE, Grupa, Grupa Kapitałowa PLN EUR ksh	Grupa Kapitałowa ZUE, w skład której na dzień bilansowy wchodzi: ZUE, BPK Poznań, Railway gft, RTI, RTI Germany. Złoty polski Euro Ustawa Kodeks Spółek Handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 505 z późn. zm.)

Dane o wysokości kapitałów zakładowych są podane według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej ZUE

Podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczone na euro:

	Stan na 31-12-2019		Stan na 31-12-2018	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Aktywa trwałe	182 336	42 817	182 498	42 441
Aktywa obrotowe	372 301	87 425	447 064	103 968
Aktywa razem	554 637	130 242	629 562	146 409
Kapitał własny	150 441	35 327	146 748	34 127
Zobowiązania długoterminowe	53 318	12 520	36 402	8 466
Zobowiązania krótkoterminowe	350 878	82 395	446 412	103 816
Pasywa razem	554 637	130 242	629 562	146 409

Podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów przeliczone na euro:

	Okres zakończony 31-12-2019		Okres zakończony 31-12-2018	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przychody ze sprzedaży	996 215	231 581	832 725	195 159
Koszt własny sprzedaży	968 268	225 084	888 763	208 292
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	27 947	6 497	-56 038	-13 133
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	7 870	1 829	-77 890	-18 254
Zysk (strata) brutto	6 753	1 570	-77 304	-18 117
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	3 777	878	-62 585	-14 668
Suma całkowitych dochodów	3 691	858	-62 660	-14 685

Podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania przepływów pieniężnych przeliczone na euro:

	Okres zakończony 31-12-2019		Okres zakończony 31-12-2018	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	-53 530	-12 444	-22 180	-5 198
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-2 245	-522	-17 467	-4 094
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	4 432	1 030	3 591	842
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	-51 343	-11 936	-36 056	-8 450
Środki pieniężne na początek okresu	81 723	19 005	117 748	28 231
Środki pieniężne na koniec okresu	30 378	7 133	81 723	19 005

Zasady przyjęte do przeliczania wybranych danych finansowych na euro:

Pozycje sprawozdawcze	Przyjęty kurs walutowy	Wartość kursu walutowego 31-12-2019	Wartość kursu walutowego 31-12-2018	Wartość kursu walutowego 31-12-2017
Pozycje aktywów i pasywów	Średni kurs obowiązujący na dzień bilansowy	4,2585	4,3000	nie dotyczy
Pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych	Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP ustalonych na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu	4,3018	4,2669	nie dotyczy
Pozycja „Środki pieniężne na początek okresu” oraz „Środki pieniężne na koniec okresu” w rachunku przepływów pieniężnych	Średni kurs obowiązujący na dzień bilansowy	4,2585	4,3000	4,1709

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Działalność kontynuowana	Nota nr	Okres 12 miesięcy	Okres 12 miesięcy
		zakończony	zakończony
		31-12-2019	31-12-2018
Przychody ze sprzedaży	2.1.	996 215	832 725
Koszt własny sprzedaży	2.2.	968 268	888 763
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		27 947	-56 038
Koszty zarządu	2.2.	21 173	21 891
Pozostałe przychody operacyjne	2.3.	1 938	1 276
Pozostałe koszty operacyjne	2.4.	842	1 237
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		7 870	-77 890
Przychody finansowe	2.5.	1 227	2 051
Koszty finansowe	2.6.	2 344	1 465
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		6 753	-77 304
Podatek dochodowy	2.7.	2 976	-14 719
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		3 777	-62 585
Zysk (strata) netto		3 777	-62 585
Pozostałe całkowite dochody netto			
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		-86	-75
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	2.8.	-86	-75
Pozostałe całkowite dochody netto razem		-86	-75
Suma całkowitych dochodów		3 691	-62 660
Liczba akcji		23 030 083	23 030 083
Skonsolidowany zysk netto przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		3 753	-62 794
Udziałom niekontrolującym		24	209
Zysk (strata) netto przypadająca na akcję akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych) (podstawowy i rozwodniony)	5.2.	0,16	-2,73
Suma całkowitych dochodów przypisana:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		3 667	-62 869
Udziałom niedającym kontroli		24	209
Całkowity dochód ogółem na akcję (w złotych)	5.2.	0,16	-2,73

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota nr	Dane przekształcone	
		Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7.1.	56 525	104 700
Nieruchomości inwestycyjne	7.2.	5 877	5 265
Wartości niematerialne	7.4.	1 521	8 616
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	7.5.	57 092	0
Wartość firmy	7.6.	31 172	31 172
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2.	9 758	9 720
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	2.7.	20 202	22 876
Pozostałe aktywa	7.9.	189	149
Aktywa trwałe razem		182 336	182 498
Aktywa obrotowe			
Zapasy	7.11.	30 353	48 720
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	4.1.	185 772	179 562
Wycena długoterminowych kontraktów budowlanych	3.1.	111 893	114 910
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2.	3 057	3 021
Zaliczki	3.4.	9 722	15 275
Bieżące aktywa podatkowe	2.7.	0	0
Pożyczki udzielone	7.10.	0	2 813
Pozostałe aktywa	7.9.	1 126	1 040
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.5.	30 378	81 723
Aktywa obrotowe razem		372 301	447 064
Aktywa razem		554 637	629 562
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	5.1.	5 758	5 758
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	5.3.	93 837	93 837
Akcje własne	5.4.	-2 690	-2 690
Zyski zatrzymane	5.5.	53 386	49 717
Razem kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		150 291	146 622
Kapitał własny przypisany udziałom niedającym kontroli		150	126
Razem kapitał własny		150 441	146 748
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	6.1.	13 333	0
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	6.2.	12 450	14 815
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2.	12 946	11 371
Pozostałe zobowiązania finansowe	7.12.	0	70
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.13.	2 092	1 994
Rezerwa na podatek odroczonego	2.7.	48	0
Rezerwy długoterminowe	3.3.	12 449	8 152
Zobowiązania długoterminowe razem		53 318	36 402
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	4.2.	165 631	219 194
Rozliczenia międzyokresowe bierne	3.5.	61 422	62 428
Wycena długoterminowych kontraktów budowlanych	3.1.	4 584	7 047
Kaucje z tytułu umów o budowę	3.2.	19 807	8 312
Zaliczki	3.4.	27 890	75 009
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	6.1.	15 983	7 907
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	6.2.	10 016	13 001
Pozostałe zobowiązania finansowe	7.12.	106	316
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.13.	29 497	23 455
Bieżące zobowiązania podatkowe	2.7.	0	4
Rezerwy krótkoterminowe	3.3.	15 942	29 739
Zobowiązania krótkoterminowe razem		350 878	446 412
Zobowiązania razem		404 196	482 814
Pasywa razem		554 637	629 562

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Grupy

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Akcje własne	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	Kapitał własny przypadający udziałom niedającym kontroli	Razem kapitał własny	
Stan na	1 stycznia 2019 roku	5 758	93 837	-2 690	49 717	146 622	126	146 748
Zmiana udziału w jednostkach zależnych	0	0	0	0	0	0	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty emisji akcji	0	0	0	0	0	0	0	0
Wykup akcji	0	0	0	0	0	0	0	0
Zysk (strata)	0	0	0	3 753	3 753	24	3 777	
Pozostałe całkowite dochody netto	0	0	0	-86	-86	0	-86	
Inne	0	0	0	2	2	0	2	
Stan na	31 grudnia 2019 roku	5 758	93 837	-2 690	53 386	150 291	150	150 441
Stan na	1 stycznia 2018 roku	5 758	93 837	-2 690	112 605	209 510	-91	209 419
Zmiana udziału w jednostkach zależnych	0	0	0	-19	-19	8	-11	
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0	0	
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0	0	
Koszty emisji akcji	0	0	0	0	0	0	0	
Wykup akcji	0	0	0	0	0	0	0	
Zysk (strata)	0	0	0	-62 794	-62 794	209	-62 585	
Pozostałe całkowite dochody netto	0	0	0	-75	-75	0	-75	
Stan na	31 grudnia 2018 roku	5 758	93 837	-2 690	49 717	146 622	126	146 748

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Dane przekształcone	
	Okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2019	Okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2018
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	6 753	-77 304
Korekty o:		
Amortyzację	13 170	10 907
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	2	-42
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	1 617	811
Zysk / (strata) ze zbycia inwestycji	-105	0
Wynik operacyjny przed zmianami w kapitale obrotowym	21 437	-65 628
Zmiana stanu należności oraz kaucji z tytułu umów o budowę	-6 323	-70 876
Zmiana stanu zapasów	18 367	-20 782
Zmiana stanu rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	-3 502	34 554
Zmiana stanu zobowiązań oraz kaucji z tytułu umów o budowę	-41 189	112 584
Zmiana stanu wyceny kontraktów budowlanych	554	-34 379
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	-1 006	27 318
Zmiana stanu zaliczek	-41 565	-5 138
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-86	56
Zmiana stanu środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	17	-5
Zapłacony / (zwrócony) podatek dochodowy	-234	116
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	-53 530	-22 180
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	240	892
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-5 357	-15 829
Sprzedaż / (nabycie) aktywów finansowych w jednostkach powiązanych	-35	-58
Sprzedaż / (nabycie) aktywów finansowych od udziałowców niesprawujących kontroli	0	-11
Pożyczki udzielone	-17	-2 710
Splata pożyczek udzielonych	2 721	0
Odsetki otrzymane	203	249
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	-2 245	-17 467
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Kredyty i pożyczki otrzymane	62 124	19 970
Splaty kredytów i pożyczek	-40 797	-851
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu	-15 552	-14 449
Odsetki zapłacone z tytułu leasingu	-875	-816
Pozostałe odsetki zapłacone	-468	-263
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ	4 432	3 591
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	-51 343	-36 056
Różnice kursowe netto	-2	31
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA POCZĄTEK OKRESU	81 723	117 748
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU, w tym:	30 378	81 723
- o ograniczonej możliwości dysponowania	29	4

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2019 roku

1. Informacje ogólne

1.1. Władze Jednostki Dominującej

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu ZUE nie uległ zmianie.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skład organów zarządczych i nadzorujących ZUE jest następujący:

Zarząd:

Wiesław Nowak	Prezes Zarządu
Anna Mroczek	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Czeremuga	Wiceprezes Zarządu
Maciej Nowak	Wiceprezes Zarządu
Marcin Wiśniewski	Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Mariusz Szubra	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Barbara Nowak	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Bogusław Lipiński	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Korzeniowski	Członek Rady Nadzorczej
Michał Lis	Członek Rady Nadzorczej

Komitet Audytu:

Mariusz Szubra	Przewodniczący Komitetu Audytu
Barbara Nowak	Członek Komitetu Audytu
Piotr Korzeniowski	Członek Komitetu Audytu

Kryteria niezależności o których mowa w Ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 poz. 1421 z późn. zm.) spełniają Panowie Mariusz Szubra oraz Piotr Korzeniowski.

1.2. Akcjonariusze Jednostki Dominującej

Zgodnie z posiadanymi informacjami akcjonariat Jednostki Dominującej według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania przedstawiał się następująco:

Akcjonariusz	liczba akcji/głosów na dzień 16 marca 2020 roku	% udział w kapitale zakładowym/ogólnej liczbie głosów	liczba akcji/głosów na dzień publikacji ostatniego raportu okresowego ⁽¹⁾	% udział w kapitale zakładowym/ogólnej liczbie głosów
Wiesław Nowak	14 400 320	62,53	14 400 320	62,53
MetLife OFE	1 400 000 ⁽²⁾	6,08	1 400 000 ⁽²⁾	6,08
PKO Bankowy OFE	1 500 000 ⁽³⁾	6,51	1 500 000 ⁽³⁾	6,51
NN Investment Partners TFI	1 671 345 ⁽⁴⁾	7,26	1 671 345 ⁽⁴⁾	7,26
Pozostali	4 058 418 ⁽⁵⁾	17,62	4 058 418 ⁽⁵⁾	17,62
Razem	23 030 083	100	23 030 083	100

- (1) Dzień publikacji ostatniego raportu okresowego (skonsolidowany raport Grupy ZUE za III kwartały 2019): 19 listopada 2019 roku.
- (2) Stan posiadania na podstawie wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu ZUE w dniu 8 grudnia 2014 roku przekazany w raporcie bieżącym nr 41/2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku.
- (3) Stan posiadania na podstawie wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu ZUE w dniu 18 czerwca 2014 roku przekazany w raporcie bieżącym nr 31/2014 z dnia 18 czerwca 2014 roku.
- (4) Stan posiadania na podstawie wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na ZWZ ZUE w dniu 6 czerwca 2019 roku przekazany w raporcie bieżącym nr 20/2019 z dnia 12 czerwca 2019 roku.
- (5) Zawiera 264 652 akcje ZUE odkupione przez Spółkę w ramach odkupu akcji własnych.

1.3. Skład Grupy Kapitałowej

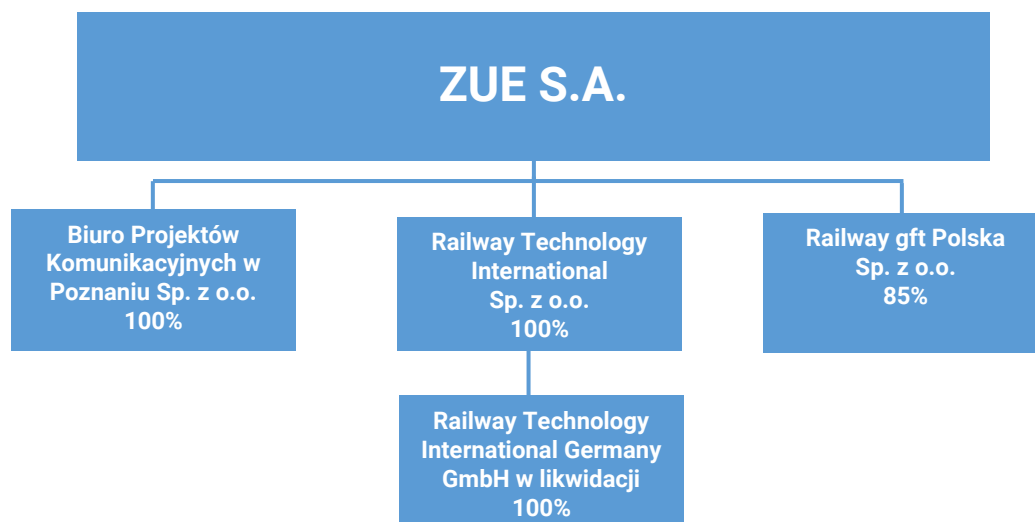
Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa ZUE składa się z: Jednostki Dominującej ZUE S.A., Biura Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o., Railway Technology International Sp. z o.o., Railway gft Polska Sp. z o.o. oraz Railway Technology International Germany GmbH (zależność pośrednia).

Jednostką Dominującą w Grupie Kapitałowej ZUE jest ZUE Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, przy ul. Kazimierza Czapińskiego 3.

Spółka została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 20 maja 2002 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, Rynek Główny 30 (Rep. A Nr 9592/2002). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000135388.

ZUE poza działalnością budowlaną pełni rolę Jednostki Dominującej, koordynującej funkcjonowanie spółek zależnych oraz podejmującej działania zmierzające do optymalizacji kosztów operacyjnych Grupy Kapitałowej, między innymi poprzez koordynację: polityki inwestycyjnej, kredytowej, zarządzania zasobami ludzkimi i finansami, prowadzenia procesów zaopatrzenia materiałowego. Ponadto, rolę ZUE jest kreowanie jednolitej polityki handlowej i marketingowej Grupy Kapitałowej oraz promowanie potencjału Grupy ZUE wśród odbiorców.

Struktura Grupy Kapitałowej na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego wygląda następująco:

Spółka zależna – Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 15 czerwca 2009 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, Rynek Główny 30 (Rep. A Nr 5322/2009). Siedzibą jednostki jest Poznań. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000332405.

Spółka zależna – Railway gft Polska Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 21 października 2014 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, ul. Lubicz 3 (Rep. A Nr 3715/2014). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000532311.

Spółka zależna – Railway Technology International Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 20 lipca 2011 roku w Kancelarii Notarialnej w Warszawie, al. Jerozolimskie 29/26 (Rep. A Nr 2582/2011). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000397032.

Spółka zależna (pośrednio poprzez RTI) – Railway Technology International Germany GmbH w likwidacji została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 8 maja 2012 roku w Kancelarii Notarialnej w Radebeul w Niemczech, Rathenaustrasse 6 (Nr 1090/2012). Siedzibą jednostki jest Görlitz, Niemcy.

Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieograniczony, przy czym RTI Germany jest w likwidacji. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. Rokiem obrotowym dla Jednostki Dominującej oraz spółek

wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy.

1.4. Jednostki podlegające konsolidacji

Na dzień 31 grudnia 2019 roku konsolidacji podlegały następujące jednostki:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udziały na dzień		Metoda konsolidacji
		31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku	
ZUE S.A.	Kraków	Podmiot dominujący	Podmiot dominujący	
Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o.	Poznań	100%	100%	Pełna
Railway gft Polska Sp. z o.o.	Kraków	85%	85%	Pełna

ZUE jest uprawniona do kierowania polityką finansową i operacyjną BPK Poznań i Railway gft w związku z faktem, iż na dzień 31 grudnia 2019 roku była posiadaczem odpowiednio 100% i 85% udziałów w tych spółkach.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku ZUE było w posiadaniu 100% udziałów spółki Railway Technology International Sp. z o.o. Ze względu na nieistotny wpływ danych finansowych jednostki zależnej Railway Technology International Sp. z o.o. na sytuację majątkową i finansową Grupy spółka ta nie podlegała konsolidacji.

Railway Technology International Sp. z o.o. jest w posiadaniu 100% udziałów spółki Railway Technology International Germany GmbH w likwidacji. Ze względu na nieistotny wpływ danych finansowych jednostki zależnej Railway Technology International Germany GmbH w likwidacji na sytuację majątkową i finansową Grupy spółka ta nie podlegała konsolidacji na dzień 31 grudnia 2019 roku.

1.5. Opis zmian w strukturze Grupy w 2019 roku wraz ze wskazaniem ich skutków

Od początku 2019 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie było zmian w strukturze Grupy ZUE.

12 kwietnia 2019 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników RTI, które podjęło uchwałę w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego RTI z kwoty 225 tys. PLN do kwoty 260 tys. PLN w drodze ustanowienia nowych 700 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy. Wszystkie nowe udziały o łącznej wartości 35 tys. PLN zostały objęte przez dotychczasowego wspólnika czyli ZUE. Podwyższenie kapitału zakładowego RTI zostało wpisane do KRS w dniu 26 kwietnia 2019 roku.

Po dniu bilansowym, w dniu 13 lutego 2020 roku w sądzie rejonowym w Dreźnie został dokonany wpis o otwarciu postępowania likwidacyjnego spółki RTI Germany.

1.6. Przedmiot działalności Grupy Kapitałowej ZUE

Aktualnie Grupa wyodrębnia trzy zagregowane segmenty sprawozdawcze w ramach oferowanych usług:

- działalność budowlana, prowadzona przez ZUE,
- działalność projektowa prowadzona przez BPK Poznań,
- działalność handlową Railway gft.

Segment działalności **budowlanej** obejmuje:

- **infrastrukturę miejską w zakresie:**
 - budowy i modernizacji: torowisk tramwajowych, sieci trakcyjnej tramwajowej i trolejbusowej, podstacji trakcyjnych, oświetlenia ulicznego, linii kablowych, sygnalizacji ulicznych, układów drogowych, obiektów kubaturowych i teletechniki;
 - konserwacji i bieżącego utrzymania infrastruktury tramwajowej i oświetlenia ulicznego;
- **infrastrukturę kolejową w zakresie:**
 - budowy i modernizacji: torowych układów kolejowych, trakcji kolejowej, urządzeń SRK i teletechniki, podstacji trakcyjnych, obiektów stacyjnych i obiektów inżynierskich;
- **infrastrukturę energetyczną linii przesyłowych i dystrybucyjnych w zakresie:**
 - budowy i modernizacji linii kablowych i napowietrznych wysokich i najwyższych napięć, stacji transformatorowych, w tym urządzeń teletechniki oraz linii kablowych SN, NN.

Grupa w 2019 roku kontynuowała świadczenie usług budowlanych w ramach segmentów infrastruktury miejskiej oraz kolejowej.

Grupa w oparciu o własne kompetencje i środki może realizować budowy obiektów inżynierskich jak również prace z zakresu robót żelbetonowych takich jak np. wiadukty, mosty, przepusty, mury oporowe czy ekrany akustyczne.

Działalność projektowa w zakresie miejskich i kolejowych układów komunikacyjnych jest uzupełnieniem działalności budowlanej w wymienionym powyżej zakresie.

W ramach **działalności handlowej** Grupa oferuje materiały i akcesoria niezbędne do budowy torowisk w tym:

- szyny: kolejowe, tramwajowe, podsuwnicowe, profile specjalne, szyny pośrednie i wąskotorowe;
- podkłady: stalowe, strunobetonowe, drewniane;
- rozjazdy i części do rozjazdów;
- akcesoria do budowy torów tramwajowych i kolejowych;
- kruszywa;
- technologie specjalne: nawierzchnie bezpodsypkowe RHEDA 2000®, systemy tramwajowe RHEDA CITY C, RHEDA CITY GREEN, podkłady stalowe „Ypsilon”.

Dane finansowe segmentów operacyjnych zostały zaprezentowane w nocie nr 2.9.

1.7. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy. Dane w sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

2. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów

2.1. Przychody

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Przychody z tytułu umów o budowę	921 713	755 514
Przychody ze świadczenia usług	18 139	14 581
Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i surowców	56 363	62 630
Razem	996 215	832 725

W pozycji przychody z tytułu umów o budowę Grupa ujmuje przychody z działalności budowlanej i projektowej.

Przychody ze sprzedaży Grupy ZUE w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku kształtowały się na poziomie 996 215 tys. PLN i były wyższe o 19,6% od przychodów w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Grupa w 2019 roku realizowała usługi na terytorium Polski. Dodatkowo Grupa osiągnęła przychody ze sprzedaży materiałów za granicę do Rosji i Niemiec w kwocie 1 168 tys. PLN.

Koncentracja przychodów przekraczających 10% ogółu przychodów ze sprzedaży

	Okres zakończony	
	31-12-2019	31-12-2018
Kontrahent A	608 235	558 380
Kontrahent B	112 882	

2.2. Koszty działalności operacyjnej

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Zmiana stanu produktów	-236	119
Amortyzacja	13 170	10 907
Zużycie materiałów i energii, w tym:	268 804	365 719
- zużycie materiałów	261 297	357 878
- zużycie energii	7 507	7 841
Usługi obce	502 816	358 855
Koszty świadczeń pracowniczych	114 737	93 896
Podatki i opłaty	1 537	1 778
Pozostałe koszty	26 319	12 196
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	62 294	67 184
Razem	989 441	910 654

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Koszt własny sprzedaży	968 268	888 763
Koszty zarządu	21 173	21 891
Razem	989 441	910 654

Koszty zarządu w Grupie ZUE w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku kształtowały się na poziomie 21 173 tys. PLN i były niższe o 3,3 % od kosztów zarządu Grupy w 2018 roku.

Amortyzacja

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	8 839	10 067
Amortyzacja praw do użytkowania aktywów	3 829	0
Amortyzacja wartości niematerialnych	122	502
Amortyzacja inwestycji w nieruchomości	380	338
Razem	13 170	10 907

2.3. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Zyski ze zbycia aktywów:	105	138
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	105	138
Pozostałe przychody operacyjne:	1 833	1 138
Odszkodowania, kary	711	149
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	684	50
Zwrot kosztów postępowań sądowych	210	597
Rozwiązanie rezerw na sprawy sądowe	0	141
Rozwiązanie odpisów na zapasy	80	67
Pozostałe	148	134
Razem	1 938	1 276

W celu poprawy czytelności sprawozdania finansowego spółki Grupy prezentują refaktury i odszkodowania w szyku zwartym (per saldo przychody i koszty).

Na pozycję Odszkodowania i kary składa się głównie otrzymane odszkodowanie od kontrahenta za odstąpienie od realizacji umowy.

2.4. Pozostałe koszty operacyjne

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Straty ze zbycia aktywów	0	0
Strata ze sprzedaży majątku trwałego	0	0
Pozostałe koszty operacyjne:	842	1 237
Darowizny	38	28
Odszkodowania, kary	0	312
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	447	541
Koszty postępowań spornych	305	283
Utworzenie odpisów na zapasy	0	1
Pozostałe	52	72
Razem	842	1 237

W celu poprawy czytelności sprawozdania finansowego spółki Grupy prezentują refaktury i odszkodowania w szyku zwartym (per saldo przychody i koszty).

2.5. Przychody finansowe

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Przychody odsetkowe:	459	776
Odsetki od lokat bankowych	184	432
Odsetki od pożyczek	33	107
Odsetki od należności	242	237
Pozostałe przychody finansowe	768	1 275
Zysk na różnicach kursowych	0	3
Dyskonto pozycji długoterminowych	762	1 272
Pozostałe	6	0
Razem	1 227	2 051

2.6. Koszty finansowe

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Koszty odsetkowe	1 843	1 189
Odsetki od kredytów	382	263
Odsetki od pożyczek	85	6
Odsetki od leasingów	1 127	816
Odsetki od zobowiązań z tytułu faktoringu	86	0
Odsetki od zobowiązań handlowych i pozostałych	163	104
Pozostałe koszty finansowe	501	276
Strata na różnicach kursowych	89	115
Dyskonto pozycji długoterminowych	60	39
Odpis na inwestycje w jednostkach powiązanych	35	58
Koszty z tytułu kosztów faktoringowych	69	0
Koszty prowizji finansowych	200	0
Pozostałe	48	64
Razem	2 344	1 465

W 2019 roku w pozycji Odsetki od leasingów ujęte zostały dodatkowo odsetki w kwocie 413 tys. PLN od ujawnionych leasingów zgodnie z implementacją MSSF 16.

2.7. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Podatek dochodowy bieżący	234	116
Podatek odroczony	2 742	-14 835
Obciążenie (uznanie) wyniku finansowego	2 976	-14 719

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

W zakresie podatku dochodowego Grupa Kapitałowa podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Grupa nie tworzy podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Rok podatkowy i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Podatek dochodowy według efektywnej stopy procentowej

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Zysk (strata) brutto	6 753	-77 304
Podatek dochodowy według stawki 19%	1 283	-14 688
Efekt podatkowego ujęcia:	-1 205	7 023
-Wykorzystania strat podatkowych z lat ubiegłych	946	162
-Kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych oraz kosztów podatkowych nie będących kosztem bilansowym	-376	13 979
-Przychodów nie będących przychodami według przepisów podatkowych oraz przychodów podatkowych nie będących przychodem bilansowym	-117	6 794
Aktualizacja wartości aktywów z tytułu podatku odroczonego (strata br)	-78	7 781
Podatek odroczony	2 742	-14 835
Korekty podatku dochodowego za poprzednie okresy	234	0
Podatek dochodowy wg efektywnej stopy podatkowej	2 976	-14 719
efektywna stopa podatkowa	44%	19%

Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Bieżące aktywa podatkowe		
Należny zwrot podatku	0	0
Bieżące zobowiązania podatkowe		
Podatek do zapłaty	0	4

Saldo podatku odroczonego

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Stan podatku odroczonego na początek okresu	22 876	8 024
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:	39 760	40 658
Rezerwy na koszty i rozliczenia międzyokresowe bierne	18 277	20 309
Dyskonto należności	168	261
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	2 454	1 493
Odpisy aktualizujące	1 327	1 494
Gwarancje, ubezpieczenia rozliczane w czasie	2 234	1 711
Produkcja w toku podatkowa	14 184	13 798
Wycena kontraktów długoterminowych	871	1 339
Pozostałe	245	253
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:	34 497	33 552
Wycena kontraktów długoterminowych	21 260	21 964
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	12 630	10 991
Dyskonto zobowiązań	602	560
Pozostałe	5	37
Niewykorzystane straty podatkowe i pozostałe ulgi do rozliczenia w przyszłych okresach:	14 891	15 770
Straty podatkowe	14 891	15 770
Razem różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:	54 651	56 428
Razem różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:	34 497	33 552
Saldo podatku odroczonego na koniec okresu	20 154	22 876
Zmiana stanu podatku odroczonego, w tym:	-2 722	14 852
- odniesiony w dochód	-2 742	14 835
- odniesiony na kapitał własny	20	17

Podatek odroczonego ujęty w kapitale wynika z wyliczenia podatku od zysków/strat aktuarialnych zaprezentowanych w pozostałych całkowitych dochodach.

2.8. Składniki pozostałych całkowitych dochodów

Składniki pozostałych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	106	92
Podatek odroczonego	-20	-17
Kwota ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	86	75

2.9. Segmenty operacyjne

Podstawowy podział sprawozdawczości Grupy ZUE oparty jest na segmentach branżowych. W celu przedstawienia informacji w sposób pozwalający na właściwą ocenę rodzaju i skutków finansowych działań gospodarczych prowadzonych przez Grupę, zgodnie z wymaganiami MSSF 8, Zarząd ZUE wydzielił trzy zagregowane segmenty sprawozdawcze w ramach oferowanych usług:

- działalność budowlana,
- działalność projektowa,
- działalność handlowa.

Segmenty te spełniają łącznie poniższe zasady:

- dokonanie agregacji nie podważa podstawowych zasad i celu MSSF 8,
- segmenty wykazują podobną charakterystykę ekonomiczną,
- segmenty są podobne pod względem: charakteru produktów i usług, procesu produkcyjnego, klasy i typu odbiorców, metody dystrybucji produktów i usług.

Działalność budowlana, prowadzona przez ZUE, obejmuje budowę i kompleksową modernizację miejskich układów komunikacyjnych, budowę i kompleksową modernizację linii kolejowych, usługi w zakresie sieci energetycznych oraz energoelektroniki, obiektów inżynierskich.

Segment działalności projektowej w zakresie miejskich i kolejowych układów komunikacyjnych jest uzupełnieniem działalności budowlanej. Do tego segmentu Grupa zalicza kontrakty realizowane przez spółkę BPK Poznań.

Segment działalności handlowej w zakresie materiałów stosowanych przy budowie i remontach torowisk jest również uzupełnieniem działalności budowlanej. Do tego segmentu Grupa zalicza działalność prowadzoną przez spółkę Railway gft.

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach są takie same jak zasady zaprezentowane w opisie znaczących zasad rachunkowości. Grupa rozlicza sprzedaż i transfery między segmentami w oparciu o bieżące ceny rynkowe, podobnie jak przy transakcjach ze stronami trzecimi.

Wyniki segmentów sprawozdawczych za 2019 rok przedstawiają się następująco:

	Działalność budowlana	Działalność handlowa	Działalność projektowa	Wyłączenia	Razem Grupa
Przychody ze sprzedaży	934 899	64 686	11 949	-15 319	996 215
w tym:					
Przychody od klientów zewnętrznych	934 230	52 582	5 012	4 391	996 215
Sprzedaż między segmentami	669	12 104	6 937	-19 710	0
w tym:					
Przychody z tytułu umów o budowę	912 344	0	11 949	-2 580	921 713
Przychody ze świadczenia usług	18 773	1	0	-635	18 139
Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i surowców	3 782	64 685	0	-12 104	56 363
Zysk brutto ze sprzedaży	23 074	2 712	1 757	404	27 947
Przychody / koszty finansowe	-381	-617	-141	22	-1 117
Odsetki otrzymane	196	133	0	-126	203
Odsetki zapłacone	-992	-307	-44	0	-1 343
Zysk przed opodatkowaniem	5 920	126	188	519	6 753
Podatek dochodowy	2 785	45	48	98	2 976
Zysk netto	3 135	81	140	421	3 777
Amortyzacja	13 011	9	166	-16	13 170
Rzeczowe aktywa trwałe	53 695	4	229	2 597	56 525
Aktywa trwałe	181 634	434	1 193	-925	182 336
Aktywa razem	523 331	17 530	18 010	-4 234	554 637
Zobowiązania razem	374 040	16 569	17 636	-4 049	404 196

Grupa w 2019 roku realizowała prace na terytorium Polski. Dodatkowo Grupa osiągnęła przychody ze sprzedaży materiałów za granicę do Rosji i Niemiec w kwocie 1 168 tys. PLN.

Wyniki segmentów sprawozdawczych za 2018 rok przedstawiają się następująco:

	Działalność budowlana	Działalność handlowa	Działalność projektowa	Wyłączenia	Razem Grupa
Przychody ze sprzedaży	763 757	71 800	14 499	-17 331	832 725
w tym:					
Sprzedaż między segmentami	763 182	60 056	6 071	3 416	832 725
Przychody od klientów zewnętrznych	575	11 744	8 428	-20 747	0
w tym:					
Przychody z tytułu umów o budowę	746 026	0	14 499	-5 011	755 514
Przychody ze świadczenia usług	15 069	187	0	-675	14 581
Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i surowców	2 662	71 613	0	-11 645	62 630
Zysk brutto ze sprzedaży	-62 035	3 758	1 999	240	-56 038
Przychody / koszty finansowe	1 259	-537	-145	9	586
Odsetki otrzymane	247	15	0	-13	249
Odsetki zapłacone	-813	-249	-17	0	-1 079
Zysk przed opodatkowaniem	-78 714	1 061	18	331	-77 304
Podatek dochodowy	-14 665	-116	0	62	-14 719
Zysk netto	-64 049	1 177	18	269	-62 585
Amortyzacja	10 760	10	144	-7	10 907
Rzeczowe aktywa trwałe	101 815	4	173	2 708	104 700
Aktywa trwałe	181 913	439	802	-656	182 498
Aktywa razem	596 618	27 933	17 248	-12 237	629 562
Zobowiązania razem	450 376	27 055	17 015	-11 632	482 814

Grupa w 2018 roku realizowała prace na terytorium Polski. Dodatkowo Grupa osiągnęła przychody na terytorium Słowacji w kwocie 198 tys. PLN z tytułu usług sprzętowych.

3. Kontrakty, Kaucje, Rezerwy, Zaliczki, Rozliczenia międzyokresowe bierne

3.1. Kontrakty budowlane

Poniższe dane dotyczą kontraktów budowlanych długoterminowych realizowanych przez Grupę.

Wybrane dane bilansowe

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Przychody z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych za dany okres	887 542	725 877
Koszty z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych za dany okres *)	878 893	766 169
Zysk (strata) brutto z kontraktów długoterminowych za dany okres	8 649	-40 292
*) pozycja nie zawiera rezerwy na straty na kontraktach i rezerwy na naprawy gwarancyjne		
	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Aktywa (wybrane dane bilansowe)	134 472	142 968
- Wycena długoterminowych kontraktów budowlanych	111 893	114 910
- Zaliczki przekazane na poczet realizowanych kontraktów	9 764	15 317
- Kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane przez odbiorców	12 815	12 741
Pasywa (wybrane dane bilansowe)	154 363	201 236
- Wycena długoterminowych kontraktów budowlanych	4 584	7 047
- Rezerwy na koszty kontraktów	60 755	61 990
- Zaliczki otrzymane na poczet realizowanych kontraktów	27 887	75 007
- Kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane dostawcom	32 753	19 683
- Rezerwy na naprawy gwarancyjne	14 191	10 122
- Rezerwy na przewidywane straty na kontraktach	14 193	27 387

Zgodnie z polityką Grupy kontrakty budowlane obejmują działalność budowlaną i projektową.

Rezerwa na stratę na kontraktach jest tworzona jeżeli budżetowane koszty przekraczają łączne przychody z tytułu umowy.

W związku ze zmianą prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w celu poprawy czytelności, zostały również wprowadzone zmiany w powyższej nocie w zakresie danych porównywalnych omówionych w nocie 8.2.2.

3.2. Kaucje z tytułu umów o budowę

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	9 758	9 720
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	3 057	3 021
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane przez odbiorców	12 815	12 741
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	12 946	11 371
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	19 807	8 312
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane dostawcom	32 753	19 683

Zawierane przez Grupę umowy o roboty budowlane i umowy o dzieło przewidują obowiązek ustanowienia zabezpieczeń należytego i terminowego wykonania przedmiotu umowy oraz usunięcia wad i usterek w postaci kaucji bądź gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej. Przy okresach ważności gwarancji bankowych powyżej 37 miesięcy banki ustanawiają dodatkowe zabezpieczenie w postaci kaucji pieniężnej.

Dyskonto kaucji długoterminowych

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych przez odbiorców	872	1 359
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych dostawcom	1 501	1 494
	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Przychody finansowe z dyskonta kaucji	512	1 099
Koszty finansowe z dyskonta kaucji	18	18
Podatek odroczony	94	205
Wpływ netto na sprawozdanie z całkowitych dochodów	400	876

Struktura wiekowa przeterminowanych należnych kaucji z tytułu umów o budowę (wartości nominalne przed dyskontowaniem)

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane, niespłacone w okresie:		
– do 1 miesiąca	3	0
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
– powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	0
– powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	0
– powyżej 1 roku	11	292
Razem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane (brutto)	14	292
Odpisy aktualizujące	-11	-292
Razem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane (netto)	3	0

Informacja o stopie dyskontowej

Efektywna stopa procentowa w 2019 roku zastosowana do dyskontowania kaucji gwarancyjnych wynosiła 2,1% (w 2018 roku wynosiła 2,8%).

3.3. Rezerwy

Rezerwy (z tytułu)	01-01-2019	Utworzenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Przekwalifikowanie	31-12-2019	Pozycja bilansu
Rezerwy długoterminowe:	10 146	5 816	357	2	-1 062	14 541	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	1 994	217	0	2	-117	2 092	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (długoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	8 152	5 599	357	0	-945	12 449	Rezerwy długoterminowe
Pozostałe rezerwy	0	0	0	0	0	0	Rezerwy długoterminowe
Rezerwy krótkoterminowe:	44 187	24 201	14 918	18 993	1 062	35 539	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	14 448	21 353	14 112	2 209	117	19 597	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (krótkoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	1 970	0	281	892	945	1 742	Rezerwy krótkoterminowe
Rezerwa na stratę na kontraktach	27 387	2 622	0	15 816	0	14 193	Rezerwy krótkoterminowe
Pozostałe rezerwy	382	226	525	76	0	7	Rezerwy krótkoterminowe
Razem rezerwy:	54 333	30 017	15 275	18 995	0	50 080	

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest dla kontraktów budowlanych, dla których Grupa udzieliła gwarancji, w zależności od wartości przychodów. Wysokość rezerw może podlegać zmniejszeniu lub zwiększeniu, na podstawie prowadzonych przeglądów wykonanych robót budowlanych w kolejnych latach gwarancji.

W skład rezerw na świadczenia pracownicze wchodzi rezerwy na urlopy, premie oraz rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe.

Pozycja zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (długoterminowych) ponadto zawiera kwotę długoterminowego zobowiązania z tytułu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Rezerwa na stratę na kontraktach jest tworzona jeżeli budżetowane koszty przekraczają łączne przychody z tytułu umowy.

Rozwiązanie rezerw na przewidywane straty na kontraktach wynika ze wzrostu zaawansowania prac na kontraktach. Wypadkową wzrostu zaawansowania prac są ponoszone koszty. Przy wzroście zaawansowania prac na projektach ze stratą, rezerwa na stratę jest sukcesywnie rozwiązywana.

Dane porównawcze:

Rezerwy (z tytułu)	01-01-2018	Utworzenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Przekwalifikowanie	31-12-2018	Pozycja bilansu
Rezerwy długoterminowe:	7 644	3 841	308	222	-809	10 146	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	1 888	231	1	4	-120	1 994	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (długoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	5 756	3 610	307	218	-689	8 152	Rezerwy długoterminowe
Pozostałe rezerwy	0	0	0	0	0	0	Rezerwy długoterminowe
Rezerwy krótkoterminowe:	14 426	45 767	13 385	3 430	809	44 187	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	10 892	16 709	12 657	616	120	14 448	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (krótkoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	2 702	10	706	725	689	1 970	Rezerwy krótkoterminowe
Rezerwa na stratę na kontraktach	616	28 708	0	1 937	0	27 387	Rezerwy krótkoterminowe
Pozostałe rezerwy	216	340	22	152	0	382	Rezerwy krótkoterminowe
Razem rezerwy:	22 070	49 608	13 693	3 652	0	54 333	

3.4. Zaliczki

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Zaliczki przekazane na poczet realizowanych kontraktów	9 764	15 317
Pozostałe zaliczki	4	4
Odpisy na zaliczki	-46	-46
Ogółem zaliczki należne	9 722	15 275

Grupa otrzymując zaliczki od Inwestorów przekazuje je również do podwykonawców w celu terminowej realizacji kontraktów budowlanych.

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Zaliczki otrzymane na poczet realizowanych kontraktów	27 887	75 007
Pozostałe zaliczki	2	2
Ogółem zaliczki naliczone	27 889	75 009

Zaliczki otrzymane to przedpłaty na realizację kontraktów budowlanych, które Grupa otrzymała na podstawie stosownych zapisów umownych z PKP PLK.

3.5. Rozliczenia międzyokresowe bierne

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Rezerwy na koszty kontraktów	60 755	61 990
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe bierne	667	438
Suma	61 422	62 428

W skład Rezerw na koszty kontraktów wchodzi: rezerwy na koszty podwykonawców oraz rezerwy na ryzyka rozliczenia kontraktów.

4. Należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

4.1. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Należności z tytułu dostaw i usług	200 544	192 693
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług w związku ze wzrostem ryzyka kredytowego	-18 889	-17 654
Odpis aktualizujący wartość należności z tytułu dostaw i usług - początkowy na oczekiwane straty kredytowe	-189	-119
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	0	383
Inne należności	4 306	4 259
Razem należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	185 772	179 562

W pozycji inne należności znajduje się ustanowione zabezpieczenie pod umowę o finansowanie w wysokości 4 000 tys. PLN.

Na pozycję Odpisów aktualizujących w związku ze wzrostem ryzyka kredytowego w kwocie 18 889 tys. PLN składają się w szczególności:

- wystawiane przez Grupę noty obciążeniowe za kary, odszkodowania i wykonawstwo zastępcze. Kwota ta ma charakter jedynie prezentacyjny, ponieważ noty te w momencie ich wystawienia nie stanowią przychodu Grupy,
- należności objęte sprawami sądowymi i egzekucyjnymi,
- należności wątpliwe.

Zmiany odpisu z tytułu utraty wartości należności

Zmiana odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług, które wpłynęły na wynik finansowy to: rozwiązanie odpisów w kwocie 684 tys. PLN oraz utworzenie odpisów w kwocie 447 tys. PLN. Pozostała kwota zmiany ma charakter jedynie prezentacyjny i wynika między innymi z wystawianych przez Grupę not obciążeniowych za kary i odszkodowania, które w momencie ich wystawienia nie stanowią przychodu Grupy.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Należności nieprzeterminowane	179 660	168 080
Należności przeterminowane, ale nieobarczone utratą wartości	1 995	6 959
1-30 dni	1 846	389
31-60 dni	41	4 635
61-90 dni	17	375
91-180 dni	5	345
181-360 dni	37	0
powyżej 360 dni	49	1 215
Należności przeterminowane, na które zostały utworzone odpisy aktualizujące	18 889	17 654
1-30 dni	333	1 841
31-60 dni	158	182
61-90 dni	0	35
91-180 dni	623	1 359
181-360 dni	1 567	1 033
powyżej 360 dni	16 208	13 204
Razem należności z tytułu dostaw i usług (brutto)	200 544	192 693
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	-18 889	-17 654
Razem należności z tytułu dostaw i usług (netto)	181 655	175 039

Koncentracja należności z tytułu dostaw i usług (brutto) przekraczających 10% ogółu należności

	Stan na	
	31-12-2019	31-12-2018
Kontrahent A	149 831	147 395

Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dużą wiarygodność płatniczą kontrahenta wymienionego powyżej, która oceniana jest m.in. poprzez analizę jego sytuacji finansowej, jak również fakt spełnienia przez tego kontrahenta dodatkowych wymogów dotyczących rozliczania środków unijnych. Grupa realizuje kontrakty budowlane dla Kontrahenta A od wielu lat. Współwłaścicielem Kontrahenta A jest Skarb Państwa co dodatkowo podwyższa jego wiarygodność płatniczą. Wobec tego Zarząd ZUE uważa, że nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych rezerw.

4.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	148 615	188 156
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	16 794	30 959
Inne zobowiązania	222	79
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	165 631	219 194

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Zobowiązania nieprzeterminowane	110 265	148 795
Zobowiązania przeterminowane	38 350	39 361
1-30 dni	37 912	39 084
31-60 dni	163	68
61-90 dni	2	148
91-180 dni	4	0
181-360 dni	227	2
powyżej 360 dni	42	59
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	148 615	188 156

5. Kapitał własny

5.1. Kapitał akcyjny

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość zarejestrowanego kapitału akcyjnego i wykazanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyniosła 5 757 520,75 PLN.

Skład kapitału akcyjnego na dzień 16 marca 2020 roku

(dane w PLN)

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji (Prawo do dywidendy od daty rejestracji)
seria A	zwykłe na okaziciela	16 000 000	4 000 000,00	Aport	12 lipca 2002
seria B	zwykłe na okaziciela	6 000 000	1 500 000,00	Pokryte w całości wkładem pieniężnym w drodze emisji	19 października 2010
seria C	na okaziciela – „Akcje Połączeniowe”	1 030 083	257 520,75	Pokryte w całości wkładem pieniężnym w drodze emisji	20 grudnia 2013
Razem		23 030 083	5 757 520,75		

Akcje serii A, B oraz C nie są uprzywilejowane oraz nie mają ograniczonych praw do akcji.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku skład kapitału akcyjnego przedstawiał się tak samo jak na dzień 16 marca 2020 roku.

5.2. Zysk (strata) przypadający na jedną akcję

(dane w PLN)

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Podstawowy zysk (strata) przypadający na jedną akcję	0,16	-2,73
Zysk (strata) rozwodniony przypadający na jedną akcję	0,16	-2,73

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Zysk i średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku podstawowego przypadającego na jedną akcję:

(dane w PLN)

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Zysk (strata) na jedną akcję za rok obrotowy	0,16	-2,73
Zysk (strata) wykorzystany do obliczenia podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję ogółem	3 750 962,44	-62 794 527,79
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku (straty) przypadającego na jedną akcję	23 030 083	23 030 083

Podstawowy zysk na jedną akcję jest ilorazem zysku netto za prezentowany okres i średniej ważonej liczby akcji z prezentowanego okresu.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Nie występują instrumenty rozwadniające.

5.3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Stan na początek roku obrotowego	93 837	93 837
Emisja akcji	0	0
Koszty emisji akcji	0	0
Stan na koniec roku obrotowego	93 837	93 837

W drodze emisji akcji, w dniu 1 października 2010 roku ZUE pozyskała środki w wysokości 88,5 mln PLN. Koszty emisji akcji serii B w 2010 roku wyniosły 3,1 mln PLN.

W roku 2012, podobnie jak w roku 2011, Spółka nie przeprowadziła nowej emisji akcji.

W roku 2013 Spółka przeprowadziła nową emisję akcji serii C. W drodze emisji akcji, w dniu 6 grudnia 2013 roku ZUE wygenerowała agio w wysokości 9 mln PLN. Koszty emisji akcji serii C w 2013 roku wyniosły 0,5 mln PLN.

W latach 2014 - 2019 Spółka nie prowadziła emisji akcji.

5.4. Akcje własne

Na dzień skonsolidowanego sporządzenia sprawozdania Spółka posiada 264 652 akcji własnych w wartości nabycia 2 690 tys. PLN. Spółka nabyła akcje w ramach realizowanego w 2015 roku odkupu akcji od pracowników połączonej z ZUE S.A. spółki Przedsiębiorstwo Robót Komunikacyjnych w Krakowie S.A.

Odkup realizowany był na podstawie Uchwały nr 4 NW Spółki z dnia 8 grudnia 2014 roku w przedmiocie upoważnienia Zarządu ZUE S.A. do wykupu akcji własnych.

Wykup akcji własnych został szczegółowo opisany w Sprawozdaniu Skonsolidowanym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku w nocie nr 25.

5.5. Zysk zatrzymany

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Stan na początek roku obrotowego	49 717	112 605
Podział zysku netto	-62 794	310
Kapitał zapasowy	-23 359	310
Kapitał rezerwowy	-39 435	0
Pokrycie straty z lat ubiegłych	0	0
Zysk (strata) roku bieżącego	3 753	-62 794
Pozostałe całkowite dochody netto	-86	-75
Wypłata dywidendy za rok poprzedni	0	0
Zmiana udziału w jednostkach zależnych	0	-19
Inne	2	0
Stan na koniec roku obrotowego	53 386	49 717

Zyski zatrzymane z lat poprzednich obejmują w całości zyski zatrzymane w spółkach decyzją jej akcjonariuszy oraz skutki implementacji MSSF.

Spółki tworzą kapitał rezerwowy zgodnie ze statutem. Na kapitał rezerwowy może być przekazany zysk spółki przeznaczony do podziału w następnych okresach, bądź na pokrycie szczególnych strat lub innych wydatków.

Kapitał zapasowy Spółki spełnia wymogi art. 396 ksh. Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

6. Zadłużenie i zarządzanie kapitałem i płynnością

6.1. Kredyty bankowe i pożyczki

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Długoterminowe	13 333	0
Kredyty bankowe	0	0
Pożyczki otrzymane	13 333	0
Krótkoterminowe	15 983	7 907
Kredyty bankowe	9 053	7 651
Pożyczki otrzymane	6 930	256
Razem	29 316	7 907

Podsumowanie umów kredytowych i pożyczek

Stan na 31 grudnia 2019 roku

Lp.	Bank	Opis	Kwota kredytu/pożyczki/ limitu wg umowy na dzień 31-12-2019	Wartość dostępnych kredytów i pożyczek na dzień 31-12-2019	Wykorzystanie na dzień 31-12-2019	Warunki oprocentowania	Przewidywany termin spłaty
1	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	10 000	10 000	0	WIBOR ON + marża banku	lipiec 2020
2	mBank S.A. (i)	Umowa Ramowa w tym: sublimit na gwarancje kredyt obrotowy nieodnawialny	50 000 50 000 40 000	40 000	0 0 0	WIBOR 1M + marża banku	lipiec 2020
3	BGŻ BNP PARIBAS S.A.	Umowa wielocelowej linii kredytowej w tym: sublimit na gwarancje sublimit na kredyty obrotowe	170 000 170 000 20 000	20 000	52 621 52 621 0	WIBOR 1M + marża banku	styczeń 2020
4	Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	Umowa pożyczki	20 000	0	20 000	WIBOR 1M + marża banku	czerwiec 2022
5	BNP Paribas Bank Polska S.A.	Wielocelowa linia kredytowa	600	17	583	WIBOR 1M + marża banku	styczeń 2020
6	mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	500	426	74	WIBOR ON + marża banku	maj 2020
7	mBank S.A.	Kredyt obrotowy na prefinansowanie kontraktu	1 800	0	896	WIBOR 1M + marża banku	marzec 2020
8	mBank S.A.	Kredyt obrotowy	5 000	0	5 000	WIBOR 1M + marża banku	sierpień 2020
9	BNP Paribas Bank Polska S.A.	Umowa o kredyt odnawialny	2 500	0	2 500	WIBOR 3M + marża banku	maj 2020
10	Magdalena Lis	Umowa pożyczki	263	0	263	WIBOR 3M + marża	nieokreślony
Razem wartość dostępnych kredytów i pożyczek w Grupie				70 443			
Razem zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek w Grupie					29 316		
Razem wykorzystanie na gwarancje w Grupie					52 621		

(i) Możliwość wykorzystania przez ZUE kwoty przyznanego w banku limitu zarówno na gwarancje bankowe jak i na kredyt obrotowy.

Zabezpieczenia i zobowiązania z tytułu zawartych umów kredytowych:

1. **Kredyt w rachunku bieżącym** – zabezpieczenie w postaci weksla własnego.
2. **Umowa Ramowa** - zabezpieczenie w postaci:
 - a) Hipoteka,
 - b) Oświadczenia o poddaniu się egzekucji.
3. **Umowa wielocelowej linii kredytowej** – zabezpieczenie w postaci:
 - a) Weksel własny,
 - b) Kaucja pieniężna dla gwarancji z terminem ważności powyżej 37 miesięcy,
 - c) Przejęcie kwoty na zabezpieczenie w wysokości 4 000 tys. PLN,

- d) Zastaw rejestrowy na środkach trwałych należących do kredytobiorcy;
- e) Cesja praw z polisy,
- f) Oświadczenie o poddaniu się egzekucji.
- 4. **Umowa Pożyczki** - zabezpieczenie w postaci:
 - a) Hipoteka,
 - b) Zastaw rejestrowy,
 - c) Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej,
 - d) Potwierdzona cesja wierzytelności z kontraktów.
- 5. **Wielocelowa linia kredytowa** - zabezpieczenie w postaci:
 - a) Weksła własnego in blanco,
 - b) Oświadczenia o poddaniu się egzekucji.
- 6. **Kredyt w rachunku bieżącym** – zabezpieczenie w postaci:
 - a) Weksła własnego in blanco,
 - b) Poręczenia ZUE.
- 7. **Kredyt obrotowy na prefinansowanie kontraktu** – zabezpieczenie w postaci:
 - a) Weksła własnego in blanco,
 - b) Poręczenia ZUE,
 - c) Cesji wierzytelności.
- 8. **Kredyt obrotowy** – zabezpieczenie w postaci:
 - a) Poręczenia ZUE,
 - b) Zastaw rejestrowy na zapasach,
 - c) Weksła in blanco,
 - d) Oświadczenia o poddaniu się egzekucji,
 - e) Cesji praw z polisy ubezpieczeniowej.
- 9. **Umowa o kredyt odnawialny** – zabezpieczenie w postaci:
 - a) Weksła własnego,
 - b) Oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem w zakresie poszczególnych umów kredytowych i pożyczek Grupy nastąpiły następujące zmiany:

- mBank - Kredyt w rachunku bieżącym (poz. 1) – Aneksem z dnia 27 czerwca 2019 roku odnowiono kredyt na kolejny okres.
- mBank - Umowa Ramowa (poz. 2) - Aneksem z dnia 21 lutego 2019 roku zwiększono sublimit na kredyt obrotowy do 40 000 tys. PLN oraz zmieniono nazwę umowy na Ramową.
- BNP Paribas – Umowa wielocelowej linii kredytowej (poz. 3) – udostępnienie limitu z możliwością wykorzystania do dnia 31 stycznia 2020 roku.
- Agencja Rozwoju Przemysłu (poz. 4) – 19 listopada 2019 roku Spółka zawarła nową umowę Pożyczki do maksymalnej wysokości 20 000 tys. PLN z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności.
- mBank – Kredyt w rachunku bieżącym (poz. 6) - Aneksem z dnia 3 czerwca 2019 roku odnowiono kredyt na kolejny okres.
- mBank – Kredyt obrotowy na prefinansowanie kontraktu (poz. 7) – Aneksem z dnia 24 czerwca 2019 roku zmniejszono kwotę dostępnego kredytu do 1 800 tys. PLN oraz wydłużono termin spłaty całkowitej do dnia 20 marca 2020 roku.
- mBank – Kredyt obrotowy (poz. 8) – Aneksem z dnia 22 sierpnia 2019 roku odnowiono kredyt na kolejny okres.
- BNP Paribas BANK (poz. 9) - przyznany limit zostanie wygaszony. Aneksem z dnia 16 grudnia 2019 roku ustalono harmonogram zmniejszania dostępnego do wykorzystania limitu oraz sałaty zadłużenia. Termin całkowitej spłaty ustalono na 15 maja 2020 roku.

Po dniu bilansowym:

- w dniu 28 stycznia 2020 roku Spółka podpisała aneks z BNP Paribas do Umowy wielocelowej linii kredytowej (poz. 3), która to linia została odnowiona na kolejny rok oraz zmniejszony został dostępny limit z kwoty 170 mln PLN do kwoty 100 mln PLN z możliwością wykorzystania wyłącznie na gwarancje.
- w dniu 5 lutego 2020 roku nastąpiła całkowita spłata zadłużenia w ramach Wielocelowej linii kredytowej w BNP Paribas Bank (poz. 5) i limit został wygaszony.

Dane porównawcze:

Lp.	Bank	Opis	Kwota kredytu/ pożyczki/ limitu wg umowy na dzień 31-12-2018	Wykorzystanie na dzień 31-12-2018	Warunki oprocentowania	Termin spłaty
1	mBank S.A. (i)	Kredyt w rachunku bieżącym	10 000	0	WIBOR ON + marża banku	10-05-2019
2	mBank S.A.	Umowa współpracy	50 000	0	WIBOR 1M + marża banku	17-07-2020
		w tym:				
		sublimit na gwarancje	50 000	0		
		sublimit na kredyty obrotowe	30 000	0		
3	BGŻ BNP PARIBAS S.A.	Umowa wielocelowej linii kredytowej	170 000	104 508	WIBOR 1M + marża banku	24-10-2019
		w tym:				
		sublimit na gwarancje	170 000	104 508		
		sublimit na kredyty obrotowe	20 000	0		
4	BGŻ BNP Paribas S.A (iv)	Wielocelowa linia kredytowa	600	313	WIBOR 1M + marża banku	05-11-2019
5	mBank S.A. (iii)	Kredyt w rachunku bieżącym	500	496	WIBOR ON + marża banku	07-06-2019
6	mBank S.A. (ii)	Kredyt obrotowy na prefinansowanie kontraktu	2 000	842	WIBOR 1M + marża banku	25-11-2019
7	mBank S.A.	Kredyt obrotowy	5 000	5 000	WIBOR 1M + marża banku	23-08-2019
8	BGŻ BNP Paribas S.A.	Umowa o kredyt odnawialny	4 000	1 000	WIBOR 3M + marża banku	06-08-2019
9	Magdalena Lis	Umowa pożyczki	256	256	WIBOR 3M + marża	nieokreślony
Razem wykorzystanie z tytułu kredytów w Grupie				7 907		
Razem wykorzystanie z tytułu gwarancji w Grupie				104 508		

6.2. Leasing

Zobowiązania z tytułu leasingu

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	12 450	14 815
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	10 016	13 001
Razem	22 466	27 816

Wzrost zobowiązań leasingowych z tytułu implementacji MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 wyniósł 7 951 tys. PLN. Szczegóły zostały opisane w nocie 8.1.5.

W okresie sprawozdawczym Grupa nie zawierała umów na leasing zwrotny.

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
Nie dłużej niż 1 rok	10 738	13 698	10 016	13 001
Od 1 roku do 5 lat	8 667	15 265	7 192	14 815
Powyżej 5 lat	19 553	0	5 258	0
Minus przyszłe obciążenia finansowe	-16 492	-1 147	0	0
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	22 466	27 816	22 466	27 816

Ogólne warunki leasingu

Przedmiotem umów leasingu zawieranych przez Spółkę są głównie środki transportu oraz budynki i grunty. Umowy leasingu dotyczące urządzeń produkcyjnych oraz środków transportu zawarto na okres od trzech do sześciu lat. Na zakończenie umowy Spółka ma możliwość wykupienia urządzeń po wartości wykupu. Zobowiązania Spółki w ramach leasingu finansowego są zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy na składnikach majątku objętych leasingiem oraz wekslem własnym in blanco. Umowy leasingu dotyczące najmu budynku i dzierżawy gruntów zawierane są głównie na okres trwania kontraktu. Prawo wieczystego użytkowania gruntu użytkowane są na podstawie decyzji administracyjnych i poza nieruchomością inwestycyjną w Kościelisku, gdzie okres trwania leasingu trwa 39 lat, pozostałe umowy zawarte są na 89 lat.

Krótkoterminowe i niskowartościowe umowy leasingu

	Okres zakończony
	31-12-2019
leasing krótkoterminowy	3 693
leasing aktywów o niskiej wartości	69
Razem	3 762

Stosując MSSF 16 Grupa skorzystała z następujących praktycznych rozwiązań dopuszczonych przez standard:

1. Nie ujmowanie tych umów leasingu operacyjnego, których okres leasingu kończy się przed upływem 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2019 roku, były potraktowane jako leasingi krótkoterminowe
2. Nie ujmowanie leasingów, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tj. 20 tys. PLN.

Dane dotyczące leasingu Grupa prezentuje w następujących notach:

Nr	Nota	Kwota
2.2	Amortyzacja	3 829
2.6	Koszty finansowe - odsetki od leasingu	1 127
6.2	Leasing - Zobowiązania z tytułu leasingu	22 466
6.2	Leasing - Krótkoterminowe i niskowartościowe umowy leasingu	3 762
7.2	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	57 092

6.3. Zarządzanie kapitałem

Grupa dokonuje przeglądu struktury kapitałowej każdorazowo na potrzeby finansowania dużych kontraktów/zamówień.

W ramach przeglądu analizowane są środki własne potrzebne na realizację działalności bieżącej, harmonogram finansowania kontraktów/zamówień, a także koszt kapitału oraz rodzaje ryzyka związanego z każdą klasą kapitału.

	Stan na	Stan na
	31-12-2019	31-12-2018
Długoterminowe i krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	29 316	7 907
Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	22 466	27 816
Długoterminowe i krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	106	386
Razem zobowiązania finansowe	51 888	36 109
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30 378	81 723
Zadłużenie netto	21 510	-45 614
Kapitał własny	150 441	146 748
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	14,30%	-31,08%

Do finansowania działalności bieżącej Grupa wykorzystuje środki własne, jak również kredyty, pożyczki i leasingi.

Zmiany zobowiązań wynikające z działalności finansowej

Tytuły	01-01-2019	Korekta BO	Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	Przepływy pieniężne (zmiana)	Przepływy niepieniężne			Przekwalifikowanie	31-12-2019
					Zmiana z tytułu uzyskania/ utraty kontroli	Zmiana z tytułu różnic kursowych	Zmiana wynikająca z zawarcia nowych umów leasingu		
Długoterminowe kredyty i pożyczki	0	0	0	13 333	0	0	0	0	13 333
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	14 815	6 465	21 280	0	0	0	649	-9 479	12 450
Długoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	70	0	70	0	0	0	0	-70	0
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	7 907	0	7 907	8 076	0	0	0	0	15 983
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	13 001	1 485	14 486	-15 271	0	0	1 322	9 479	10 016
Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	316	0	316	-280	0	0	0	70	106
Łącznie zobowiązania z tytułu finansowania	36 109	7 950	44 059	5 858	0	0	1 971	0	51 888

6.4. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa należą:

- leasingi,
- kredyty,
- faktoring należności,
- pożyczka na finansowanie bieżącej działalności,
- należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i zobowiązania, a także środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają w toku bieżącej działalności Grupy.

Grupa w toku prowadzonej działalności narażona jest na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cenowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Zarząd weryfikuje i ustala zasady zarządzania każdym z wyżej wymienionych ryzyk.

Ryzyko walutowe

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Grupa dokonuje również rozliczeń w walutach obcych (przede wszystkim w euro). Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym odbywa się głównie poprzez mechanizm zabezpieczenia naturalnego, polegającego na zawieraniu umów z kontrahentami w sposób przenoszący na nich ten rodzaj ryzyka. W przypadkach, gdy nie jest to możliwe, ekspozycja walutowa (gdy jest istotna) jest zabezpieczana na rynku finansowym poprzez wykorzystanie walutowych kontraktów terminowych.

Ryzyko walutowe – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany kursów walut, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Grupy w zakresie rynków finansowych, zmiany kursów walut, które są „realnie możliwe”, oszacowane zostały na poziomie -5% / +5% dla kursu EUR/PLN na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego danego okresu na racjonalnie możliwe zmiany kursów walut przy założeniu niezmiennych innych czynników (wpływ na wynik roku oraz aktywa netto jest identyczny).

	Waluta	Wartość nominalna na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31 grudnia 2019 roku	
			Deprecjacja złotówki +5%	Aprecjacja pozostałych walut -5%
Środki pieniężne	EUR	1 751	88	-88
	USD	148	7	-7
	HRK	1	0	0
Zobowiązania handlowe i pozostałe	EUR	3 405	-170	170
Należności handlowe i pozostałe	EUR	2 366	118	-118
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto			43	-43
Podatek odroczoney			-8	8
Razem			35	-35

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała zabezpieczających walutowych kontraktów terminowych.

Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Grupę z usług leasingu i wielocelowych linii kredytowych. Powyższe instrumenty finansowe oparte są o zmienne stopy procentowe i narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych.

Ryzyko stóp procentowych – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Grupy w zakresie rynków finansowych, zmiany stóp procentowych, które są „racjonalnie możliwe” oszacowane zostały na dzień 31 grudnia 2019 roku na poziomie -1 / +1 punktów procentowych. Jednocześnie założono równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych na potrzeby kalkulacji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

Poniżej podano wpływ na wynik finansowy danego okresu i aktywa netto według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

	Wartość na dzień bilansowy	Stan na 31-12-2019 roku	
		+100 pb	-100 pb
Długoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę (dyskonto):			
– ujęte w aktywach (wartość bieżąca)	9 758	-380	403
– ujęte w zobowiązaniach (wartość bieżąca)	12 946	-638	686
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	30 378	304	-304
Pożyczki udzielone	0	0	0
Kredyty bankowe i pożyczki	29 316	-293	293
Zobowiązania z tytułu leasingu	22 466	-225	225
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		-1 232	1 303
Podatek odroczoney		234	-248
Razem		-999	1 055

Ryzyko cenowe

Grupa narażona jest na ryzyko cenowe związane ze wzrostem cen najczęściej kupowanych materiałów i surowców, takich jak: beton, kruszywa, elementy ze stali (m.in. słupy dla sieci trakcyjnej tramwajowej, kolejowej i energetyki wysokich napięć, słupy oświetleniowe, szyny, rozjazdy kolejowe) oraz elementy z miedzi i aluminium (m.in. kable energetyczne, liny, drut jezdny) jak również –z racji posiadania dużego parku maszynowego – paliwa płynne (olej napędowy, benzyna).

W wyniku zmian cen materiałów oraz kosztów pracy mogą ulec zmianie ceny usług świadczonych na rzecz Grupy przez firmy podwykonawcze. Ceny w umowach zawartych z inwestorami są stałe przez cały okres realizacji kontraktu (najczęściej od 6 do 36 miesięcy), z kolei umowy z podwykonawcami mogą być zawierane w terminach późniejszych, w miarę postępu poszczególnych prac.

Grupa zabezpiecza się przed ryzykiem cenowym zawierając umowy ramowe na dostawę kluczowych materiałów.

Ryzyko kredytowe

Grupa współpracuje, zarówno w ramach transakcji pieniężnych, jak i kapitałowych z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności dążąc do ograniczania koncentracji ryzyka kredytowego.

Aktywami finansowymi Grupy, które są narażone na podwyższone ryzyko kredytowe, są należności z tytułu dostaw i usług (z wyłączeniem należności od zamawiających (inwestorów) w ramach inwestycji realizowanych zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych). W Grupie funkcjonują procedury oceny i weryfikacji ryzyka kredytowego związanego z kontraktami zarówno na etapie ofertowym, oraz w trakcie realizacji.

Każdy kontrahent, przed podpisaniem umowy, jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. W przypadku negatywnej oceny zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione co najmniej od ustanowienia adekwatnych zabezpieczeń finansowych lub majątkowych. Ponadto, dąży się, aby w umowach z inwestorami zawierane były klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w regulowaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków pieniężnych od inwestora.

Specyfika działalności budowlanej prowadzonej przez Grupę ZUE polega na konieczności zaangażowania znaczącego kapitału obrotowego na potrzeby realizowanych kontraktów ze względu na relatywnie wysoką ich

wartość oraz długi czas ich realizacji. W związku z tym w przypadku nieterminowego wywiązywania się odbiorców ze zobowiązań wobec Grupy Kapitałowej istnieje bezpośrednie przełożenie na osiągnięte przez Grupę wyniki finansowe.

Ryzyko utraty płynności

W celu ograniczania ryzyka utraty płynności, Grupa utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych zawierając umowy o wielocelowe linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne, kredyty lub długoterminowe umowy leasingu finansowego zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Zarządzanie płynnością wspomaganą jest obowiązującym systemem raportowania prognoz przepływów pieniężnych.

Struktura zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiona została w Nocie 7.14 Instrumenty Finansowe.

6.5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	30 378	81 723
Lokaty do 3 miesięcy	0	0
Razem	30 378	81 723

Spadek środków pieniężnych na koniec 2019 roku spowodowany jest zaangażowaniem środków w działalność operacyjną.

Środki pieniężne nie uwzględniają środków pieniężnych na rachunkach powierniczych przypadających na współkonsorcjantów. Zdaniem Grupy te środki pieniężne nie spełniają definicji aktywa i nie są prezentowane w bilansie. Na dzień 31 grudnia 2018 roku środki pieniężne na rachunkach powierniczych prowadzonych przez ZUE wynosiły 2 962 tys. PLN, natomiast na dzień 31 grudnia 2019 roku na rachunkach powierniczych nie znajdowały się środki przypadające współkonsorcjantom.

Omówienie pozycji rachunku przepływów pieniężnych

Na wielkość przepływów środków pieniężnych Grupy z działalności operacyjnej miały głównie wpływ zmiany stanu zobowiązań, zaliczek oraz zapasów.

Na przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej miało wpływ w szczególności nabycie środków trwałych ze środków własnych i otrzymanie spłat udzielonych pożyczek.

Na przepływy z działalności finansowej miały wpływ głównie przepływy z tytułu kredytów i pożyczek oraz spłata zobowiązań wynikających z umów leasingowych.

	Okres zakończony 31-12-2019		Okres zakończony 31-12-2018	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	-53 530	-12 444	-22 180	-5 198
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-2 245	-522	-17 467	-4 094
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	4 432	1 030	3 591	842
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	-51 343	-11 936	-36 056	-8 450
Środki pieniężne na początek okresu	81 723	19 005	117 748	28 231
Środki pieniężne na koniec okresu	30 378	7 133	81 723	19 005

7. Pozostałe noty do sprawozdania finansowego

7.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość brutto	Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2019 r.	0	26 220	52 061	85 735	2 291	166 307	302	0	166 609
Korekta BO	0	0	-19 437	-36 016	0	-55 453	0	0	-55 453
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	26 220	32 624	49 719	2 291	110 854	302	0	111 156
Zwiększenie stanu	0	91	1 545	2 791	103	4 530	738	27	5 295
Reklasyfikacja - prawo do użytkowania*	0	0	3 887	3 813	0	7 700	0	0	7 700
Przekazanie na środki trwałe	0	0	0	0	0	0	663	0	663
Zbycie/Likwidacja	0	0	721	614	63	1 398	0	0	1 398
Stan na 31 grudnia 2019 r.	0	26 311	37 335	55 709	2 331	121 686	377	27	122 090

Umorzenie	Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2019 r.	0	8 716	23 084	28 227	1 882	61 909	0	0	61 909
Korekta BO	0	0	-1 964	-1 946	0	-3 910	0	0	-3 910
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	8 716	21 120	26 281	1 882	57 999	0	0	57 999
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	0	0	708	503	62	1 273	0	0	1 273
Reklasyfikacja - prawo do użytkowania* - koszt amortyzacji	0	0	599	343	0	942	0	0	942
Koszty amortyzacji	0	878	2 552	4 371	96	7 897	0	0	7 897
Stan na 31 grudnia 2019 r.	0	9 594	23 563	30 492	1 916	65 565	0	0	65 565
Wartość bilansowa									
Stan na 1 stycznia 2019 r.	0	17 504	28 977	57 508	409	104 398	302	0	104 700
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	17 504	11 504	23 438	409	52 855	302	0	53 157
Stan na 31 grudnia 2019 r.	0	16 717	13 772	25 217	415	56 121	377	27	56 525

*dotyczy wykupu z leasingu

Grupa nie dokonywała odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości w okresie sprawozdawczym.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość zobowiązań netto zaciągniętych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych wynosiła 1 043 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość bilansowa brutto, w pełni zamortyzowanych, rzeczowych aktywów trwałych, a będących nadal w użytkowaniu wyniosła 17 183 tys. PLN.

Pozycja Korekta BO wynika z implementacji MSSF 16.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Zabezpieczenia umów bankowych dotyczące rzeczowych aktywach trwałych zostały opisane w nocie 7.20.

Dane porównawcze:

Rzeczowe aktywa trwałe		Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto	1 stycznia 2018 roku	0	26 162	46 839	67 387	2 271	142 659	3 202	3 705	149 566
Zwiększenie stanu		0	47	7 389	19 539	116	27 091	10 747	945	38 783
Korekta prezentacyjna		0	11	0	-11	0	0	0	0	0
Przekazanie na środki trwałe		0	0	0	0	0	0	13 647	4 650	18 297
Zbycie/Likwidacja		0	0	2 167	1 180	96	3 443	0	0	3 443
Stan na	31 grudnia 2018 roku	0	26 220	52 061	85 735	2 291	166 307	302	0	166 609

Umorzenie		Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2018 roku	0	7 768	21 513	23 408	1 854	54 543	0	0	54 543
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku		0	0	1 668	938	95	2 701	0	0	2 701
Koszty amortyzacji		0	948	3 239	5 757	123	10 067	0	0	10 067
Stan na	31 grudnia 2018 roku	0	8 716	23 084	28 227	1 882	61 909	0	0	61 909

Wartość bilansowa		Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2018 roku	0	18 394	25 326	43 979	417	88 116	3 202	3 705	95 023
Stan na	31 grudnia 2018 roku	0	17 504	28 977	57 508	409	104 398	302	0	104 700

7.2. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość brutto	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2019 r.	126	4 251	4 594	0	0	0	8 971
Korekta BO	0	992	0	0	0	0	992
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	126	5 243	4 594	0	0	0	9 963
Zwiększenie stanu	0	0	0	0	0	0	0
Utrata wartości	0	0	0	0	0	0	0
Zbycie/Likwidacja	0	0	0	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2019 r.	126	5 243	4 594	0	0	0	9 963

Umorzenie	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2019 r.	0	1 656	2 050	0	0	0	3 706
Korekta BO	0	0	0	0	0	0	0
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	1 656	2 050	0	0	0	3 706
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	0	0	0	0	0	0	0
Koszty amortyzacji	0	87	293	0	0	0	380
Stan na 31 grudnia 2019 r.	0	1 743	2 343	0	0	0	4 086

Wartość bilansowa	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2019 r.	126	2 595	2 544	0	0	0	5 265
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	126	3 587	2 544	0	0	0	6 257
Stan na 31 grudnia 2019 r.	126	3 500	2 251	0	0	0	5 877

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nieruchomości inwestycyjne obejmowały nieruchomość położoną w Kościelisku (działki nr 2001 i 2491). W skład nieruchomości inwestycyjnej wchodziły budynki wraz z gruntem oraz PWUG.

Nieruchomość inwestycyjna Grupy stanowi jej własność i jest w użytkowaniu wieczystym.

W okresie sprawozdawczym Grupa nie rozwiązała odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości. Łączna wartość odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości na nieruchomości inwestycyjną utworzonych w poprzednich latach wynosi 1 770 tys. PLN.

Pozycja Korekta BO wynika z implementacji MSSF 16.

Nieruchomość inwestycyjna została wyceniona wg modelu ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Grupa w 2019 i 2018 roku nie otrzymywała przychodów z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych. Koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej wynosiły 459 tys. PLN (528 tys. PLN w 2018 roku).

Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Zabezpieczenia umów bankowych dotyczące nieruchomości inwestycyjnych opisane w nocie 7.20.

Dane porównawcze:

Wartość brutto		Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2018 roku	126	4 251	4 582	0	0	0	8 959
Zwiększenie stanu		0	0	12	0	0	0	12
Utrata wartości		0	0	0	0	0	0	0
Zbycie/Likwidacja		0	0	0	0	0	0	0
Stan na	31 grudnia 2018 roku	126	4 251	4 594	0	0	0	8 971

Umorzenie		Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2018 roku	0	1 490	1 878	0	0	0	3 368
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku		0	0	0	0	0	0	0
Koszty amortyzacji		0	166	172	0	0	0	338
Stan na	31 grudnia 2018 roku	0	1 656	2 050	0	0	0	3 706

Wartość bilansowa		Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2018 roku	126	2 761	2 704	0	0	0	5 591
Stan na	31 grudnia 2018 roku	126	2 595	2 544	0	0	0	5 265

7.3. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

7.4. Wartości niematerialne

Struktura wartości niematerialnych

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	1 521	224
- oprogramowanie komputerowe	1 521	224
Inne wartości niematerialne, w tym:	0	8 392
- prawo użytkowania wieczystego	0	8 392
Razem	1 521	8 616

Tabela ruchu wartości niematerialnych

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne wartości niematerialne - oprogramowanie	Razem
Wartość brutto			
Stan na 1 stycznia 2019 roku	9 341	4 566	13 907
Korekta BO	-9 341	0	-9 341
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	4 566	4 566
Zwiększenie stanu	0	1 427	1 427
Zbycie/Likwidacja	0	57	57
Korekta	0	-131	-131
Stan na 31 grudnia 2019 roku	0	5 805	5 805
Umorzenie i utrata wartości			
Stan na 1 stycznia 2019 roku	949	4 342	5 291
Korekta BO	-949	0	-949
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	4 342	4 342
Koszty amortyzacji	0	122	122
Zbycie/Likwidacja	0	57	57
Korekta	0	-123	-123
Stan na 31 grudnia 2019 roku	0	4 284	4 284
Wartość bilansowa			
Stan na 1 stycznia 2019 roku	8 392	224	8 616
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	224	224
Stan na 31 grudnia 2019 roku	0	1 521	1 521

Dane porównawcze:

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne WNIP - oprogramowanie	Razem
Wartość brutto			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	9 341	4 539	13 880
Zwiększenie stanu	0	31	31
Zbycie/Likwidacja	0	4	4
Stan na 31 grudnia 2018 roku	9 341	4 566	13 907
Umorzenie i utrata wartości			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	827	3 966	4 793
Koszty amortyzacji	122	380	502
Zbycie/Likwidacja	0	4	4
Stan na 31 grudnia 2018 roku	949	4 342	5 291
Wartość bilansowa			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	8 514	573	9 087
Stan na 31 grudnia 2018 roku	8 392	224	8 616

W 2019 i 2018 roku Grupa nie dokonywała odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości.

Pozycja Korekta BO wynika z implementacji MSSF 16.

7.5. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Wartość brutto	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	PDU razem
Stan na 1 stycznia 2019 roku	0	0	0	0	0	0	0
Korekta BO	812	13 835	932	19 475	36 699	0	71 753
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	812	13 835	932	19 475	36 699	0	71 753
Zawarcie nowych umów	510	0	406	4	995	0	1 915
Zmiany wynikające z modyfikacji umów	-17	0	0	0	-24	0	-41
Reklasyfikacja - prawo do użytkowania*	0	0	0	-3 887	-3 813	0	-7 700
Zmiany wynikające ze zmiany zakresu umowy - skrócenie umowy	-66	0	-181	0	0	0	-247
Korekta	0	9	0	0	0	0	9
Stan na 31 grudnia 2019 roku	1 239	13 844	1 157	15 592	33 857	0	65 689

Umorzenie	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	PDU razem
Stan na 1 stycznia 2019 roku	0	0	0	0	0	0	0
Korekta BO	0	948	0	1 964	1 947	0	4 859
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	0	948	0	1 964	1 947	0	4 859
Koszty amortyzacji	570	180	674	917	2 430	0	4 771
Reklasyfikacja -prawo do użytkowania* - koszty amortyzacji	0	0	0	-599	-343	0	-942
Eliminacja wskutek zmiany zakresu umowy - skrócenie umowy	35	0	56	0	0	0	91
Stan na 31 grudnia 2019 roku	535	1 128	618	2 282	4 034	0	8 597

Wartość bilansowa	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	PDU razem
Stan na 1 stycznia 2019 roku	0	0	0	0	0	0	0
Stan na 1 stycznia 2019 roku po korekcie BO	812	12 887	932	17 511	34 752	0	66 894
Stan na 31 grudnia 2019 roku	704	12 716	539	13 310	29 823	0	57 092

*dotyczy wykupu z leasingu

Pozycja Korekta BO wynika z implementacji MSSF 16.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Zobowiązania Grupy wynikające z leasingu (ujęte w nocie 6.2.) zostały zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy do aktywów wynajmowanych w ramach leasingu (środki transportu, maszyny i urządzenia).

7.6. Wartość firmy

Wartość firmy PRK powstała na skutek zakupu 85% akcji Przedsiębiorstwa Robót Komunikacyjnych w Krakowie S.A (PRK) i objęcia kontroli w 2010 roku. Rozliczenie nabycia spółki PRK zostało przeprowadzone w oparciu o dane ze sprawozdania jednostkowego PRK na dzień 31 grudnia 2009 i została po raz pierwszy ujęta w Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej w 2010 roku.

Wartość firmy PRK w całości przypisana jest do segmentu działalności budowlanej.

Wartość firmy BPK Poznań powstała na skutek zakupu 830 udziałów BPK Poznań i objęcia kontroli w 2012 roku. Rozliczenie nabycia spółki BPK Poznań zostało przeprowadzone w oparciu o dane ze sprawozdania jednostkowego BPK Poznań na dzień 31 marca 2012 i została po raz pierwszy ujęta w Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej w 2012 roku.

Wartość firmy BPK Poznań w całości przypisana jest do segmentu działalności projektowej.

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Według kosztu		
Wartość firmy PRK	31 172	31 172
Wartość firmy BPK Poznań	1 474	1 474
Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości (BPK Poznań)	-1 474	-1 474
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	31 172	31 172

Roczny test utraty wartości

Test przeprowadzono w oparciu o model przepływów pieniężnych (FCFF) w pięcioletnim horyzoncie czasowym. Zgodnie z przyjętymi w Grupie zasadami wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne na potrzeby szacunku przyjęto wg wartości użytkowej.

Wartość odzyskiwalną ustalono metodą bieżącej wartości przyszłych (zdyskontowanych) przepływów pieniężnych. Stopa średnio ważonego kosztu kapitału uwzględniająca prognozowaną strukturę i koszt finansowania oraz ryzyka rynkowe przyjęto na poziomie 8,3%.

Biorąc pod uwagę między innymi uwarunkowania zewnętrzne, mające wpływ na długotrwałe utrzymywanie się kapitalizacji Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej, na dzień 31 grudnia 2019 Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów Spółki.

Wynik przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 roku zgodnie z MSR 36 Utrata wartości aktywów, testów na utratę wartości wskazał brak ryzyka utraty bilansowej wartości aktywów Spółki.

Wrażliwość na zmiany założeń

W przypadku oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, kierownictwo jest przekonane, iż żadna racjonalnie możliwa zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia wyceny nie spowoduje, że wartość bilansowa tego ośrodka znacząco przekroczy jego wartość odzyskiwalną.

7.7. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych

Na dzień bilansowy ZUE posiada 100% udziałów w Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, która obecnie nie prowadzi działalności operacyjnej. Natomiast RTI posiada 100% udziałów spółki Railway Technology International Germany GmbH z siedzibą w Görlitz w Niemczech, której głównym przedmiotem działalności jest pozyskiwanie i realizacja projektów zagranicznych. Spółki te prowadzą działalność w ograniczonym zakresie.

Nazwa jednostki	Podstawowa działalność	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Udziały %		Wartość wg kosztu historycznego	
			Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Railway Technology International Sp. z o.o.	Działalność holdingowa	Kraków	100%	100%	211	176
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych					211	176
Odpis na udziały RTI (narastająco)					211	176
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych z uwzględnieniem odpisów					0	0

7.8. Pozostałe aktywa finansowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała pozostałych aktywów finansowych.

7.9. Pozostałe aktywa

	Bieżące		Trwałe	
	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 117	1 029	189	149
Inne należności	9	11	0	0
Razem	1 126	1 040	189	149

Na wartość krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych składają się głównie pozycje ubezpieczeń majątkowych oraz gwarancji usunięcia wad i usterek rozliczanych w czasie.

7.10. Pożyczki udzielone

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	76	80
Pożyczki udzielone innym podmiotom	285	3 080
Odpisy z tytułu utraty wartości	-361	-347
Razem	0	2 813

Pożyczki udzielone zawierają kapitał i odsetki naliczone na dzień bilansowy. W okresie sprawozdawczym Grupa udzieliła pożyczkę podmiotowi powiązanemu o charakterze celowym w kwocie 17 tys. PLN.

7.11. Zapasy

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Towary, materiały i surowce	29 542	47 987
Produkcja w toku	612	534
Wyroby gotowe	199	199
Razem	30 353	48 720

Na dzień 31 grudnia 2019 oraz 31 grudnia 2018 roku zabezpieczenia zobowiązań na zapasach wyniosły 4 000 tys. PLN.

7.12. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Bieżące		Długoterminowe	
	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Zobowiązania finansowe wobec Skarbu Państwa	70	280	0	70
Zobowiązania z tytułu dywidend	36	36	0	0
Razem	106	316	0	70

W pozycji Zobowiązania finansowe wobec Skarbu Państwa mieści się zobowiązanie BPK Poznań z tytułu Umowy o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania.

7.13. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Odprawy emerytalno – rentowe, w tym:	1 352	1 123
– wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	1 352	1 123
– zyski / (straty) aktuarialne nieujęte na dzień bilansowy	0	0
– koszty przeszłego zatrudnienia nieujęte na dzień bilansowy	0	0
Zobowiązania wobec pracowników	968	925
Pozostałe świadczenia pracownicze	29 269	23 401
– rezerwa na niewykorzystane urlopy	5 529	4 833
– rezerwa na premie	13 840	9 453
– wynagrodzenia	5 158	4 559
– świadczenia ZUS, inne	4 742	4 556
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych ogółem	31 589	25 449
w tym:		
– część długoterminowa	2 092	1 994
– część krótkoterminowa	29 497	23 455

Odprawy emerytalno–rentowe wypłacane są pracownikom w przypadku odejścia na rentę lub emeryturę. Należna kwota odprawy jest iloczynem podstawy wymiaru odprawy z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego współczynnika, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika.

Pozycja Zobowiązania wobec pracowników zawiera kwotę długoterminowego zobowiązania z tytułu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Główne założenia aktuarialne przyjęte do wyliczenia zobowiązań z tytułu odpraw emerytalno-rentowych:

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
Stopa dyskonta	2,01%	2,73%
Przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	2,5%	2,5%

Odprawy emerytalno-rentowe

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 123	990
Koszty odsetek	29	30
Koszty bieżącego zatrudnienia	142	110
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	-7
Wypłacone świadczenia	-49	-92
(Zyski) / straty aktuarialne	107	92
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	1 352	1 123

Obciążenia w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Koszty bieżącego zatrudnienia	142	110
Koszty odsetek	29	30
(Zyski) / straty aktuarialne do ujęcia w okresie	107	92
Koszty przeszłego zatrudnienia	0	-7
Koszty ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	278	225
Kwota ujęta w zysku lub stracie	172	133
Kwota ujęta w pozostałych całkowitych dochodach (bez podatku odroczonego)	106	92

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	106	92
Podatek odroczony	-20	-17
Kwota ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	86	75

Począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku, w związku ze zmianami wprowadzonymi do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” Grupa ujmuje zyski i straty aktuarialne w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe tworzona jest na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

Analiza wrażliwości rezerw

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości rezerw na świadczenia pracownicze wg stanu na 31 grudnia 2019 roku, na kluczowe parametry modelu aktuarialnego. Pierwszy wiersz tabeli pokazuje wyjściowe rezerwy. Pozostałe wiersze przedstawiają, jak zmiana danego parametru modelu aktuarialnego wpływa na kwoty rezerw.

PARAMETR / ŚWIADCZENIE	odprawa emerytalna	odprawa rentowa	razem
wyjściowe kwoty rezerw	1 271	81	1 352
współczynnik rotacji -1,0%	1 312	83	1 395
współczynnik rotacji +1,0%	1 236	77	1 313
prawdopodobieństwo przejścia na rentę -0,5	1 277	67	1 344
prawdopodobieństwo przejścia na rentę +0,5	1 266	94	1 360
techniczna stopa dyskontowa -1,00%	1 395	86	1 481
techniczna stopa dyskontowa +1,00%	1 166	75	1 241
wzrosty podstaw	0	0	0
wynagrodzenie w Firmie -1,0%	1 166	75	1 241
wynagrodzenie w Firmie +1,0%	1 393	86	1 479

7.14. Instrumenty finansowe

Poniżej przedstawiono wartości bilansowe wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Stan na 31 grudnia 2019 roku

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez:		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
		Wynik finansowy	Inne całkowite dochody		
Kaucje z tytułu umów o budowę (przed dyskontem)	13 687	0	0	0	34 254
Należności z tytułu dostaw i usług	200 544	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	0	0	0	0	106
Pożyczki udzielone	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30 378	0	0	0	0
Pożyczki i kredyty bankowe	0	0	0	0	29 316
Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	0	0	22 466
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	0	0	0	148 615
Razem	244 609	0	0	0	234 757

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonała zmian w klasyfikacji instrumentów finansowych oraz nie miały miejsca przesunięcia między poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

Stan na 31 grudnia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez:		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
		Wynik finansowy	Inne całkowite dochody		
Kaucje z tytułu umów o budowę (przed dyskontem)	14 100	0	0	0	21 177
Należności z tytułu dostaw i usług	192 693	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	0	0	0	0	386
Pożyczki udzielone	2 813	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	81 723	0	0	0	0
Pożyczki i kredyty bankowe	0	0	0	0	7 907
Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	0	0	27 816
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	0	0	0	188 156
Razem	291 329	0	0	0	245 442

W okresie porównawczym Grupa dokonała klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9 obowiązującym od dnia 1 stycznia 2018 roku.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wycenianych według zamortyzowanego kosztu (przed dyskontem)

Struktura wiekowa	Stan na	Stan na
	31-12-2019	31-12-2018
- poniżej 1 roku	194 485	217 633
- od 1 do 3 lat	23 742	20 529
- od 3 do 5 lat	1 681	2 217
- powyżej 5 lat	14 849	5 063
Razem	234 757	245 442

Instrumenty pochodne

W 2019 i 2018 roku Grupa nie zawierała transakcji na instrumentach pochodnych.

7.15. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Transakcje handlowe

W roku obrotowym wystąpiły następujące transakcje handlowe pomiędzy stronami powiązаныmi:

	Należności		Zobowiązania	
	Stan na		Stan na	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
RTI	0	0	0	0
RTI Germany	0	0	0	0
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	0	0	0	0

	Przychody		Zakupy	
	Okres zakończony		Okres zakończony	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
RTI	3	3	0	0
RTI Germany	0	0	0	0
Wiesław Nowak	48	0	0	0
Ogółem	51	3	0	0

	Pożyczki udzielone		Przychody finansowe z tytułu odsetek od pożyczek	
	Stan na		Okres zakończony	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
RTI	0	21	0	1
RTI Germany	76	59	0	1
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	76	80	0	2

W okresie sprawozdawczym ZUE oraz jednostki zależne nie zawierały transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

W okresie sprawozdawczym ZUE dokonywała transakcji sprzedaży do RTI w zakresie wynajmu pomieszczeń na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego zawartej w dniu 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 7 stycznia 2019 roku, pomiędzy ZUE a RTI Germany została zawarta umowa pożyczki, na mocy której RTI Germany otrzymała pożyczkę o charakterze celowym w kwocie 4 tys. EUR z terminem spłaty do dnia 20 grudnia 2020 roku. Wypłata pożyczki nastąpiła w dniu 11 stycznia 2019 roku.

W dniu 12 kwietnia 2019 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego RTI, na mocy którego ZUE objęła nowo utworzone udziały RTI za kwotę 35 tys. PLN.

W dniu 29 kwietnia 2019 roku, RTI spłaciła zaciągnięte w ZUE pożyczki wraz z należnymi odsetkami. Dotyczy umów pożyczek: z dnia 26 maja 2017 roku, z dnia 7 grudnia 2017 roku oraz z dnia 13 kwietnia 2018 roku.

W dniu 19 czerwca 2019 roku, pomiędzy ZUE a RTI Germany został zawarty aneks nr 4 do umowy pożyczki z dnia 31 maja 2016 roku, który wydłuża termin spłaty pożyczki wraz z oprocentowaniem do dnia 20 grudnia 2019 roku. W dniu 19 grudnia 2019 roku, pomiędzy ZUE a RTI Germany został zawarty aneks nr 5 do w/w umowy pożyczki, który wydłuża w/w termin spłaty do dnia 20 grudnia 2020 roku.

W dniu 21 lutego 2020 roku, pomiędzy ZUE a RTI Germany została zawarta umowa pożyczki o charakterze celowym. Kwota pożyczki 7 tys. EUR, z terminem spłaty do dnia 20 grudnia 2020 roku. W dniu podpisania umowy została wypłacona kwota 4 tys. EUR, pozostała kwota 3 tys. EUR do wypłaty na żądanie.

Wynagrodzenie członków naczelnego kierownictwa

	Okres zakończony 31-12-2019	Okres zakończony 31-12-2018
Zarząd	4 776	4 111
Rada Nadzorcza	371	394
Razem	5 147	4 505

7.16. Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej według stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu

Toczące się postępowania sądowe są związane z działalnością operacyjną spółek.

Poniżej wskazuje się istotne postępowania toczące się przed sądem lub innym organem, dotyczące zobowiązań oraz wierzycelności Grupy.

Istotnymi, toczącymi się postępowaniami sądowymi w grupie zobowiązań są:

Sprawy sądowe dotyczące zadania „Budowa zajezdni tramwajowej w Poznaniu” – informacja o sposobie zakończenia sprawy:

W dniu 7 lutego 2019 roku Spółka otrzymała pozew o zapłatę datowany na dzień 7 stycznia 2019 roku złożony przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. (MPK, Zamawiający, Powód) w Sądzie Okręgowym w Poznaniu przeciwko ZUE S.A. oraz Elektrobudowie S.A. w Katowicach. Zgodnie z treścią w/w pozwu MPK domagała się solidarnie od ZUE i od Elektrobudowy łącznej kwoty ok. 20,2 mln PLN z tytułu kar umownych wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu.

Przedmiotowe roszczenie Powód wywodził z zawartej w dniu 13 lipca 2011 roku między MPK i Konsorcjum w składzie: ZUE, Elektrobudowa umowy pn. „Budowa zajezdni tramwajowej FRANOWO w Poznaniu” (Umowa, Kontrakt), o zawarciu której Spółka informowała raportem bieżącym nr 39/2011. Prace objęte Umową zostały zrealizowane i zakończone przez Konsorcjum w czerwcu 2015 roku.

Postępowanie zostało skierowane przez Sąd za zgodą wszystkich Stron do mediacji.

Spółka wraz z drugim Pozwanym Elektrobudowa zawarły w wyniku przeprowadzonej mediacji z MPK ugodę, na mocy której zobowiązały się solidarnie do zapłaty kwoty 2,2 mln PLN, przy czym w związku z wewnętrznym podziałem ZUE zapłaci 1 mln PLN z tej kwoty.

Spółka informuje również, że z ostrożności procesowej założyła na przedmiotowy spór prawny rezerwę finansową, o której Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 7/2017 z dnia 6 lutego 2017 roku.

Przedmiotowa ugoda zawarta przed mediatorem została skierowana do Sądu celem jej zatwierdzenia. Sąd Okręgowy w Poznaniu zatwierdził przedmiotową ugodę postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2019 roku i umorzył postępowanie w sprawie, a postanowienie to jest prawomocne.

Największymi, toczącymi się postępowaniami sądowymi w grupie wierzycelności są:

Sprawy sądowe dotyczące zadania „Modernizacja linii kolejowej nr 8, budowa łącznicy lotniska Okęcie”:

W dniu 14 sierpnia 2014 roku Powód (BILFINGER INFRASTRUCTURE S.A., ZUE S.A., Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń PEBEKA S.A., Przedsiębiorstwo Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie Sp. z o.o., Kolejowe Zakłady Automatyki Katowice S.A.) złożył przeciwko Pozwanemu (PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.) pozew o zapłatę kwoty 72 835 010,99 PLN, z czego na rzecz ZUE S.A. kwoty 18 521 943,30 PLN wraz z odsetkami licznymi od dnia 18 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty, tytułem kar umownych za opóźnienie w przekazaniu Placu Budowy. Pozew dotyczy umowy z dnia 27 października 2009 roku zawartej pomiędzy Powodem (jako Wykonawcą) a Pozwanym (jako Zamawiającym) na wykonanie robót budowlanych modernizacji linii kolejowej Nr 8. Etap I: odc. Warszawa Zachodnia – Warszawa Okęcie i budowy łącznicy Warszawa Służewiec – Lotnisko Okęcie. Faza 3 roboty budowlane na łącznicy, w ramach projektu nr POIiŚ 7.1-18: „Modernizacja linii kolejowej nr 8, budowa łącznicy lotniska Okęcie”.

Pozwany zakwestionował roszczenia Powodów objęte pozwem w całości, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości. Na wypadek nieuwzględnienia przedstawionej argumentacji na rzecz oddalenia powództwa w całości Pozwany zgłosił zarzut miarkowania kary umownej dochodzonej przez Powodów. W dniu 11 grudnia 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądzając od PKP PLK S.A. na rzecz ZUE S.A. 1 852 194,33 PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty, oddalając przy tym powództwo w pozostałym zakresie. Od powyższego wyroku ZUE S.A. wniosła apelację co do oddalenia powództwa ponad kwotę 1 852 194,33 PLN, żądając uwzględnienia powództwa w całości. Wyrok został zaskarżony również przez Pozwanego, który żąda oddalenia powództwa w całości. W dniu 6 czerwca 2019 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uwzględnił apelację Pozwanego, zmieniając wyrok Sądu I instancji przez oddalenie powództwa w całości. ZUE S.A. zdecydowała się na niewniesienie skargi kasacyjnej.

Ponadto, w dniu 29 września 2016 roku Powód (PORR Polska Infrastructure, tj. dawny BILFINGER INFRASTRUCTURE S.A., ZUE S.A., Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń PEBEKA S.A., Przedsiębiorstwo Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie Sp. z o.o., Kolejowe Zakłady Automatyki Katowice S.A.) złożył przeciwko Pozwanemu (PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.) pozew o zapłatę kwoty 11 506 921,00 PLN, z czego na rzecz ZUE S.A. kwoty 2 926 209,77 PLN wraz z odsetkami licznymi ustawowymi, tytułem zapłaty za wykonane na rzecz Pozwanego roboty dodatkowe oraz koszty poniesione w przedłużonym czasie na ukończenie zadania. Pozew dotyczy umowy z dnia 27 października 2009 roku zawartej pomiędzy Powodem (jako Wykonawcą) a Pozwanym (jako Zamawiającym) na wykonanie robót budowlanych modernizacji linii kolejowej Nr 8. Etap I: odc. Warszawa Zachodnia – Warszawa Okęcie i budowy łącznicy Warszawa Służewiec – Lotnisko Okęcie. Faza 3 roboty budowlane na łącznicy, w ramach projektu nr POLiS 7.1-18: „Modernizacja linii kolejowej nr 8, budowa łącznicy lotniska Okęcie”.

Sprawa sądowa dotycząca zadania: „Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych na linii kolejowej Kraków – Medyka – granica państwa na odcinku Biadoliny – Tarnów w km 61,300 – 80,200 w ramach Projektu „Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III”

W dniu 30 grudnia 2016 roku konsorcjum w składzie: 1) OHL ŹS, a.s. (Lider); 2) Swietelsky Baugesellschaft m.b.H; 3) ZUE S.A. (dalej: Konsorcjum, Wykonawca), złożyło przeciwko PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie (Zamawiający) pozew obejmujący roszczenia wynikające z realizacji kontraktu budowlanego pn. Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych na linii kolejowej Kraków – Medyka – granica państwa na odcinku Biadoliny – Tarnów w km 61,300 – 80,200 w ramach Projektu „Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III (Kontrakt). Wartość przedmiotu sporu wynosi 39,3 mln PLN (dalej: Kwota). Na ww. Kwotę składają się: 1) kwota 1,2 mln PLN odpowiadająca kosztom związanym z koniecznością przedłużenia ważności zabezpieczenia wykonania kontraktu i ubezpieczenia zapewnionego przez Wykonawcę; 2) kwota 38,1 mln PLN odpowiadająca kosztom stałym związanym z kontynuowaniem robót w przedłużonym czasie względem pierwotnie uzgodnionego terminu realizacji prac objętych kontraktem. Łączny udział Spółki w ww. kwocie wynosi ok. 15,7 mln PLN.

W dniu 11 marca 2019 roku ogłoszony został wyrok częściowy (rozstrzygający niektóre z żądań pozwu), na mocy którego Sąd zasądził od PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. na rzecz ZUE S.A. kwotę 347 126,79 PLN wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz oddalił powództwo w części żądania zapłaty na rzecz ZUE S.A. kwoty 283 213,65 PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 grudnia 2016 roku. Strony wniosły apelacje od powyższego wyroku – w zakresie roszczeń ZUE – Strona Powodowa zaskarżyła oddalenie powództwa w kwocie 283 213,65 PLN wraz z ustawowymi odsetkami, a Strona Pozwana zasądzenie kwoty 347 126,79 PLN wraz z ustawowymi odsetkami. W dniu 13 lutego 2020 roku odbyła się rozprawa apelacyjna w odniesieniu do wyroku częściowego. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w dniu 27 lutego 2020 roku apelacje zostały oddalone.

7.17. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Grupa na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie rozpoznała istotnych i policzalnych ryzyk podatkowych.

W okresie sprawozdawczym w ZUE prowadzona była kontrola celno-skarbowa w zakresie opodatkowania dochodów osiągniętych w 2014 roku. Zgodnie z art. 82 ust. 3 ustawy o KAS Spółka skorygowała uprzednio złożoną deklarację podatkową i zapłaciła 234 tys. PLN podatku wraz z należnymi odsetkami. Korekta dotyczyła objęcia udziałów w zamian za wierzycelności własne. Kontrola została zakończona.

7.18. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia Członków Zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	Okres	Wynagrodzenie	Okres	Wynagrodzenie
Zarząd				
Wiesław Nowak	01.2019-12.2019	1 460	01.2018-12.2018	1 334
Anna Mroczek	01.2019-12.2019	746	01.2018-12.2018	637
Jerzy Czeremuga	01.2019-12.2019	680	01.2018-12.2018	568
Maciej Nowak	01.2019-12.2019	710	01.2018-12.2018	618
Marcin Wiśniewski	01.2019-12.2019	680	01.2018-12.2018	544
Prokurenci				
Magdalena Lis	01.2019-12.2019	500	01.2018-12.2018	410
Rada Nadzorcza				
Mariusz Szuba	01.2019-12.2019	39	01.2018-12.2018	12
Barbara Nowak	01.2019-12.2019	31	01.2018-12.2018	204
Bogusław Lipiński	01.2019-12.2019	31	01.2018-12.2018	12
Piotr Korzeniowski	01.2019-12.2019	31	01.2018-12.2018	12
Michał Lis	01.2019-12.2019	239	01.2018-12.2018	154
Razem		5 147		4 505

Wynagrodzenia Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza, natomiast płace kadry kierowniczej najwyższego szczebla określa Prezes Zarządu będący jednocześnie głównym akcjonariuszem Spółki, w zależności od wyników uzyskanych przez poszczególne osoby oraz od trendów rynkowych.

Wynagrodzenia Pana Michała Lisa jest wynagrodzeniem z tytułu umowy o pracę powiększonym o wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej.

Na dzień bilansowy w ZUE S.A. nie występują zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących.

7.19. Zobowiązania na rzecz dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku nie było umów zawartych w związku z realizacją nakładów inwestycyjnych w rzeczowe aktywa trwałe.

7.20. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
gwarancje	77 381	74 700
poręczenia	55	55
weksle	1 772	2 140
zastaw	0	0
Razem	79 208	76 895

Aktywa warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń obejmują wystawione przez banki i towarzystwa ubezpieczeniowe na rzecz ZUE gwarancje, które stanowią zabezpieczenie roszczeń ZUE w stosunku do tych podmiotów z tytułu podwykonawstwa usług budowlanych oraz na zabezpieczenie zwrotu otrzymanych zaliczek.

Zobowiązania warunkowe

	Stan na 31-12-2019	Stan na 31-12-2018
gwarancje	518 569	597 356
poręczenia	24 530	24 951
weksle	407 825	364 811
hipoteki	30 000	54 259
zastawy	22 016	23 927
Razem	1 002 940	1 065 304

Zobowiązania warunkowe z tytułu gwarancji na rzecz innych jednostek to przede wszystkim gwarancje wadialne, należytego wykonania i usunięcia wad i usterek, płatności, zwrotu zaliczki, wystawione przez towarzystwa ubezpieczeniowe i banki na rzecz kontrahentów Grupy na zabezpieczenie ich roszczeń w stosunku do Grupy, głównie z tytułu umów budowlanych oraz handlowych. Towarzystwom ubezpieczeniowym i bankom przysługuje roszczenie zwrotne z tego tytułu wobec Grupy.

Zobowiązania warunkowe z tytułu poręczeń stanowią zabezpieczenie kredytów i gwarancji, które ZUE jako Jednostka Dominująca w Grupie poręczyła za spółki z Grupy na rzecz banków i towarzystw ubezpieczeniowych.

Wystawione weksle własne stanowią zabezpieczenie spłaty zobowiązań wobec banków oraz wobec strategicznych klientów.

Hipoteki stanowią dodatkowe zabezpieczenie umowy kredytowej zawartej z mBank SA oraz umowy ubezpieczeniowej zawartej z PZU SA oraz umów spółek powiązanych zawartych z BNP Paribas Bank Polska SA. W 2019 roku ustanowiono nową hipotekę na rzecz Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. na zabezpieczenie Umowy pożyczki.

Zastawy Rejestrowe ustanowione zostały w celu zabezpieczenia Umów podpisanych z Bankami: BNP Paribas Bank Polska SA, PEKAO SA oraz zabezpieczenie pożyczki z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. Przedmiotami zastawów rejestrowych są m.in. wagony, palownica, pociąg sieciowy, lokomotywa i profilarka.

W okresie sprawozdawczym wykreślono z rejestru zastawów zastaw ustanowiony na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego.

Ponadto zastaw rejestrowy ustanowiony jest do umowy o kredyt z mBank zawartej przez jedną ze spółek zależnych. Przedmiotem tego zastawu są zapasy.

15 stycznia 2020 roku została podpisana przez Spółkę z InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń S.A. Umowa generalna o udzielanie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych. Towarzystwo przyznało Spółce limit w wysokości 10 mln PLN z okresem obowiązywania Umowy od 15 stycznia 2020 roku do 9 grudnia 2020 roku.

7.21. Działalność zaniechana

W okresie sprawozdawczym 2019 roku oraz w okresie porównywalnym nie wystąpiła działalność zaniechana w rozumieniu MSSF 5.

7.22. Zmiany szacunkowe

W 2019 roku wystąpiły zmiany w wielkościach szacunkowych w obszarach:

1/ rozliczanie kontraktów budowlanych metodą szacowanego stopnia zaawansowania usługi - na zmianę miała wpływ przeprowadzona rewizja budżetów na realizowanych kontraktach budowlanych,
2/ okres użytkowania ekonomicznego aktywów trwałych – na zmianę miała wpływ coroczna weryfikacja okresów użytkowania ekonomicznego. Wielkości szacunkowe dotyczą m. in.:

1. Utraty wartości wartości firmy (nota nr 7.6.)
2. Okresów użytkowania ekonomicznego aktywów trwałych (punkty 8.2.11., nota 8.2.13. i nota 8.2.17.)
3. Odpisów z tytułu utraty wartości należności (nota nr 4.1.)
4. Rezerw (nota nr 3.3.)
5. Wycen długoterminowych kontraktów budowlanych (nota nr 3.1.)
6. Odroczonego podatku dochodowego (nota nr 2.7.)
7. Aktywów oraz zobowiązań warunkowych (nota nr 7.20.)
8. Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi (nota 7.17.)

8. Pozostałe noty objaśniające

8.1. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

8.1.1. Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ZUE obejmujące rok zakończony 31 grudnia 2019 roku oraz dane porównywalne za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, zostały sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

8.1.2. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w okresie sprawozdawczym

Następujące zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w 2019 roku:

- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** – „Opcja przedpłaty z ujemną kompensatą” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu”** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 28 „Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017** (mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego”** (mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Zdaniem Grupy, za wyjątkiem MSSF 16, zmiany do standardów oraz interpretacje wskazane powyżej nie mają istotnego wpływu na jednostkowe sprawozdanie finansowe Grupy.

Wdrożenie MSSF 16 zostało szczegółowo omówione w nocie nr 8.1.5.

8.1.3. Standardy i Interpretacje opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- **Zmiany do MSR 1 i MSR 8: „Definicja istotności”** (mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do Odniesień do założeń Koncepcyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie)

8.1.4. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych nowych standardów oraz zmian do standardów, które według stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE:

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”** (mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- **Zmiana do MSSF 3 „Połączenia jednostek”** (mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 „Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem”** (termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony),
- **Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7 - „Reforma wskaźników stóp procentowych”** (obowiązujące za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie).

8.1.5. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Wdrożenie MSSF16

Zastosowanie MSSF 16 po raz pierwszy

W styczniu 2016 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny - specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formy leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy poprzez eliminację rozróżnienia pomiędzy leasingiem operacyjnym, a finansowym i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania wynikające z każdej umowy leasingu, z wyjątkiem umów krótkoterminowych oraz umów leasingu gdzie bazowy składnik aktywów ma niską wartość.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie finansowe Grupy został przedstawiony poniżej.

Zastosowanie podejścia zmodyfikowanego retrospektywnego wdrożenia MSSF 16

Grupa zastosowała MSSF 16 stosując podejście retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania niniejszego standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania (podejście zmodyfikowane). Data pierwszego zastosowania MSSF 16 dla Grupy to 1 stycznia 2019 roku, a w związku z zastosowaniem podejścia zmodyfikowanego dane porównawcze nie podlegają przekształceniu. Zamiast tego Grupa ujęła łączny efekt pierwszego zastosowania niniejszego standardu jako korektę bilansu otwarcia w dniu pierwszego zastosowania. Zmiana definicji leasingu dotyczyła głównie pojęcia kontroli. MSSF 16 określa, czy umowa zawiera leasing na podstawie tego, czy klient ma prawo kontrolować użytkowanie zidentyfikowanego składnika aktywów przez pewien okres. Grupa zastosowała definicję leasingu i związane z nią wytyczne określone w MSSF 16 dla wszystkich umów leasingu zawartych lub zmodyfikowanych w dniu 1 stycznia 2019 roku lub później bez względu na to, czy jest leasingodawcą, czy leasingobiorcą w umowie leasingu.

Praktyczne rozwiązania zastosowane przez Grupę

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa skorzystała z następujących praktycznych rozwiązań dopuszczonych przez standard:

1. Nie ujmowanie tych umów leasingu operacyjnego, których okres leasingu kończy się przed upływem 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2019 roku, były potraktowane jako leasingi krótkoterminowe
2. Nie ujmowanie leasingów, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tj. 20 tys. PLN
3. Zastosowanie pojedynczej stopy dyskontowej do portfela leasingów o podobnych cechach
4. Wyłączenie początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania
5. Wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie, taką jak w przypadku określenia okresu leasingu, jeżeli umowa przewiduje opcję przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu.

Zwolnienia wynikające z zastosowania rozwiązań praktycznych:

leasing krótkoterminowy	1 392
leasing aktywów o niskiej wartości	90
Razem zwolnienia	1 482

Na dzień 1 stycznia 2019 roku zastosowane przez Grupę stopy dyskonta do ustalenia wartości zdyskontowanych opłat leasingowych mieszczą się w przedziale (w zależności od okresu trwania umowy): dla umów w PLN i EUR: od 3,04% do 6,3%.

Wpływ na rachunkowość Grupy

Streszczenie wpływu MSSF 16 na rachunkowość leasingobiorcy:

1. Zastosowanie MSSF 16 do umów leasingowych uprzednio sklasyfikowanych jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17 spowodowało rozpoznanie składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań leasingowych
2. Środki trwałe posiadane na mocy umów leasingu finansowego, uprzednio prezentowane w ramach rzeczowych aktywów trwałych, zostały zaprezentowane w pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”
3. Zobowiązania z tytułu leasingu, uprzednio zaklasyfikowane jako umowy leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wykazywane w ramach „Pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania”, zostały przedstawione w „Zobowiązaniach z tytułu leasingu” (krótkoterminowych i długoterminowych)
4. Dla aktywów z tytułu prawa do użytkowania spełniające definicję nieruchomości inwestycyjnych, zostały zastosowane wymogi w zakresie ujawniania informacji zawarte w MSR 40.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania rozpoznane na dzień 1 stycznia 2019 (umowy zawierające leasing)

Grupa jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu samochodów, mieszkań i gruntów oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów

wynajem samochodów	682
wynajem mieszkań, gruntów i urządzeń biurowych	1 782
PWUG	4 495
Razem	6 959

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania rozpoznane na dzień 1 stycznia 2019, które spełnia wymogi definicji nieruchomości inwestycyjnej

Grupa zgodnie z MSR 40 prezentuje odrębnie aktywo z tytułu praw do użytkowania.

PWUG w nieruchomości inwestycyjnej	992
------------------------------------	-----

Zobowiązania z tytułu prawa do użytkowania rozpoznane na dzień 1 stycznia 2019 (umowy zawierające leasing)

wynajem samochodów	682
wynajem mieszkań, gruntów i urządzeń biurowych	1 782
PWUG	4 495
PWUG w nieruchomości inwestycyjnej	992
Razem	7 951

Umowy wcześniej ujmowane jako leasing finansowy

W przypadku leasingów, które sklasyfikowano jako leasingi finansowe zgodnie z MSR 17, wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu w dniu pierwszego zastosowania jest wartością bilansową składnika aktywów objętego leasingiem i zobowiązania z tytułu leasingu bezpośrednio sprzed tego dnia wycenioną zgodnie z MSR 17.

Prezentacja na dzień 1 stycznia 2019 roku:	
Zobowiązania z tytułu prawa do użytkowania	27 816
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	51 543

W kwocie 27 816 tys. PLN ujęte są leasingi zgodnie z MSR 17 na środki transportu oraz maszyny i urządzenia techniczne.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania - przekwalifikowane z wartości niematerialnych

PWUG	8 392
------	-------

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na sprawozdanie finansowe

Na dzień przejścia na MSSF 16, Grupa rozpoznała wartość składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania w wysokości 7 951 tys. PLN oraz zobowiązania leasingowe w wysokości 7 951 tys. PLN.

Poniżej przedstawiono wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej:

	Zgodnie z MSSF 16	Zatwierdzone	Wpływ zmian
	Stan na 01-01-2019	Stan na 31-12-2018	
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	53 157	104 700	-51 543
Nieruchomości inwestycyjne	6 257	5 265	992
Wartości niematerialne	224	8 616	-8 392
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	66 894	0	66 894
Aktywa trwałe razem	190 449	182 498	7 951
Aktywa obrotowe razem	447 064	447 064	0
Aktywa razem	637 513	629 562	7 951
	Zgodnie z MSSF 16	Zatwierdzone	Wpływ zmian
	Stan na 01-01-2019	Stan na 31-12-2018	
PASYWA			
Razem kapitał własny	146 748	146 748	0
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	0	14 815	-14 815
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	0	0	0
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	21 280	0	21 280
Zobowiązania długoterminowe razem	42 867	36 402	6 465
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	0	20 908	-20 908
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	7 907	0	7 907
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	14 487	0	14 487
Zobowiązania krótkoterminowe razem	447 898	446 412	1 486
Zobowiązania razem	490 765	482 814	7 951
Pasywa razem	637 513	629 562	7 951

8.2. Istotne zasady rachunkowości

8.2.1. Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez spółki Grupy w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na kontynuację działalności Grupy Kapitałowej ZUE jest sytuacja finansowa Jednostki Dominującej. Kluczowymi czynnikami mającymi wpływ na kontynuację działalności Grupy Kapitałowej ZUE są m.in: płynność, odpowiedni portfel zleceń, sytuacja rynkowa.

W 2019 roku Grupa ZUE rozpoznała 996 mln PLN przychodów ze sprzedaży co stanowi wzrost r/r o 20% i 28 mln PLN zysku brutto ze sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa prezentuje 372 mln PLN aktywów obrotowych, w tym 30 mln PLN środków pieniężnych. Grupa na dzień sporządzenia sprawozdania posiada portfel zamówień o wartości ok. 1 909 mln PLN i jest w trakcie pozyskiwania nowych kontraktów.

Z uwagi na powyższe, Zarząd Jednostki Dominującej nie stwierdza na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego istotnych zagrożeń w zakresie możliwości kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości i tym samym oświadcza, że niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć w przyszłości.

8.2.2. Porównywalność danych finansowych

Nie dokonano zmian prezentacyjnych danych finansowych w okresach porównywalnych, z wyjątkiem poniżej opisanych.

W związku z wdrożeniem MSSF 16, w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w danych porównywalnych Grupa wyodrębniła pozycję bilansową „Zobowiązania z tytułu leasingu” i zaprezentowała w pasywach:

- „Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu”
- „Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu”

Poprzednio Grupa ujmowała zobowiązania z tytułu finansowania rzeczowych aktywów trwałych oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego w pozycji „Pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania”. Od 2019 roku w nowo wyodrębnionej pozycji Grupa ujmuje również zobowiązania z tytułu aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Dodatkowo, w celu poprawy czytelności skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz w danych porównywalnych Grupa wyodrębniła w aktywach z pozycji bilansowej „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” i zaprezentowała w odrębnej pozycji bilansowej:

- „Zaliczki”

oraz wyodrębniła w pasywach z pozycji bilansowej „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania” i zaprezentowała odrębnych pozycjach bilansowych:

- „Rozliczenia międzyokresowe bierne”
- „Zaliczki”.

Poniżej przedstawiono wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej:

	Przekształcone	Zatwierdzone	Wpływ zmian
	Stan na 31-12-2018	Stan na 31-12-2018	
AKTYWA			
Aktywa trwale			
Aktywa trwale razem	182 498	182 498	0
Aktywa obrotowe			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	179 562	194 837	-15 275
Zaliczki	15 275	0	15 275
Aktywa obrotowe razem	447 064	447 064	0
Aktywa razem	629 562	629 562	0
PASYWA			
Kapitał własny			
Razem kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	146 622	146 622	0
Razem kapitał własny	146 748	146 748	0
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	0	14 815	-14 815
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	14 815	0	14 815
Zobowiązania długoterminowe razem	36 402	36 402	0
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	219 194	356 631	-137 437
Rozliczenia międzyokresowe bierne	62 428	0	62 428
Zaliczki	75 009	0	75 009
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	0	20 908	-20 908
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	7 907	0	7 907
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	13 001	0	13 001
Zobowiązania krótkoterminowe razem	446 412	446 412	0
Zobowiązania razem	482 814	482 814	0
Pasywa razem	629 562	629 562	0

W związku z wyodrębnieniem dodatkowych pozycji bilansowych i w celu poprawy czytelności sprawozdania z przepływów pieniężnych Grupa zaprezentowała odrębne pozycje:

- Zmiana stanu wyceny kontraktów budowlanych
- Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych
- Zmiana stanu zaliczek

Poniżej przedstawiono wpływ zmian na sprawozdanie z przepływów pieniężnych:

	Przekształcone	Zatwierdzone	Wpływ zmian
	Okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2018	
PRZEPLĄWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	-77 304	-77 304	0
Korekty o:			
Wynik operacyjny przed zmianami w kapitale obrotowym	-65 628	-65 628	0
Zmiana stanu należności, wycen kontraktów i kaucji z tytułu umów o budowę	0	-116 596	116 596
Zmiana stanu należności oraz kaucji z tytułu umów o budowę	-70 876	0	-70 876
Zmiana stanu zobowiązań, wycen kontraktów oraz kaucji z tytułu umów o budowę, z wyjątkiem pożyczek i kredytów i innych źródeł finansowania	0	146 105	-146 105
Zmiana stanu zobowiązań oraz kaucji z tytułu umów o budowę	112 584	0	112 584
Zmiana stanu wyceny kontraktów budowlanych	-34 379	0	-34 379
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	27 318	0	27 318
Zmiana stanu zaliczek	-5 138	0	-5 138
Zmiana stanu pozostałych aktywów	56	56	0
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	-22 180	-22 180	0
PRZEPLĄWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			0
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	-17 467	-17 467	0
PRZEPLĄWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			0
PRZEPLĄWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ	3 591	3 591	0
PRZEPLĄWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	-36 056	-36 056	0
Różnice kursowe netto	31	31	0
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA POCZĄTEK OKRESU	117 748	117 748	0
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU, w tym:	81 723	81 723	0
- o ograniczonej możliwości dysponowania	4	4	0

8.2.3. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem niektórych aktywów trwałych i instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartościach przeszacowanych albo wartości godziwej zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku i później opisanych poniżej oraz zmian prezentacyjnych opisanych w nocie 8.2.2.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

8.2.4. Zasady konsolidacji

Inwestycje w jednostki zależne

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą (co obejmuje także jednostki specjalnego przeznaczenia). Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązаныmi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

Udziały niesprawujące kontroli prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Udziały niesprawujące kontroli mogą być początkowo wyceniane albo w wartości godziwej albo w proporcji do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. Wybór jednej z w/w metod jest dostępny dla każdego połączenia jednostek gospodarczych. W okresach kolejnych wartość udziałów niesprawujących kontroli obejmuje wartość rozpoznana początkowo skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niesprawujących kontroli nawet wtedy gdy powoduje postanie ujemnej wartości tych udziałów.

Zmiany w udziale w jednostce zależnej nie powodujące utraty kontroli ujmowane są jako transakcje kapitałowe. Wartości księgowe udziału Grupy jak i udziałów niesprawujących kontroli są odpowiednio modyfikowane w celu odzwierciedlenia zmian w strukturze udziału. Różnica pomiędzy wartością o jaką modyfikowana jest wartość udziałów mniejszości oraz wartością godziwą płatności otrzymanej lub przekazanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale własnym Grupy.

W sytuacji utraty kontroli nad jednostką zależną, zysk lub strata na zbyciu jest ustalana jako różnica pomiędzy: (i) łączną wartością godziwą otrzymanej zapłaty i wartości godziwej udziałów jednostek pozostających w Grupie oraz (ii) wartością księgową aktywów (łącznie z wartością firmy), zobowiązań i udziałów niesprawujących kontroli. Kwoty ujęte w stosunku do zbywanej jednostki, w innych składnikach całkowitego dochodu podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat. Wartość godziwa udziałów w jednostce pozostających w Grupie po zbyciu, uznawana jest za początkową wartość godziwą dla celów późniejszego ich ujmowania zgodnie z MSSF 9, lub początkowy koszt udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostką stowarzyszoną jest jednostka, na którą Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ, nie będąca jednostką zależną ani udziałem we wspólnym przedsięwzięciu Jednostki Dominującej. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, za wyjątkiem sytuacji kiedy inwestycja zakwalifikowana jest jako przeznaczona do sprzedaży, kiedy to ujmowana jest zgodnie z MSSF5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana”. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach (w tym wszelkie udziały długoterminowe, które w zasadzie stanowią część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną) ujmuje się wyłącznie jeśli Grupa zaciągnęła wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach całej wartości inwestycji. Jakkolwiek nadwyżkę udziały Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do wartości udziału Grupy w odpowiedniej jednostce stowarzyszonej.

Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako

aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi nieskutkujące zmianami kontroli

Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi nieskutkujące zmianami kontroli są księgowane w korespondencji z kapitałem.

Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejściu wynika z wystąpienia na dzień przejścia nadwyżki sumy przekazanej płatności, wartości udziałów niesprawujących kontroli i wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów w jednostce nabywanej nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki ujmowanych na dzień przejścia.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna ujmuje się ją niezwłocznie w wyniku finansowym.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

8.2.5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Podstawowy podział sprawozdawczości Grupy ZUE oparty jest na segmentach branżowych.

W celu przedstawienia informacji w sposób pozwalający na właściwą ocenę rodzaju i skutków finansowych działań gospodarczych prowadzonych przez Grupę, zgodnie z wymaganiami MSSF 8, Zarząd ZUE wydzielił trzy zagregowane segmenty sprawozdawcze w ramach oferowanych usług:

- działalność budowlana,
- działalność projektowa,
- działalność handlowa

Organizacja i zarządzanie Grupy odbywa się w obszarze wymienionych powyżej segmentów. Grupa stosuje jednolitą politykę rachunkowości dla wszystkich obszarów działalności w ramach wydziałonych segmentów.

8.2.6. Ujęcie przychodów z tytułu umów o budowę na kontraktach długoterminowych

Grupa zastosowała od 1 stycznia 2018 MSSF 15, który zastąpił MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz MSR 18 „Przychody”. Ujęcie przychodu zgodnie z MSSF 15 przedstawia transakcję przeniesienia towarów lub usług na klienta (Zamawiającego) w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, którego podmiot spodziewa się w zamian za towary lub usługi.

Przychody Grupy to:

- przychody z tytułu umów o budowę,
- przychody ze świadczenia usług,
- przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i surowców.

Grupa rozpoznaje przychody z działalności budowlanej i projektowej jako przychody z tytułu umów o budowę.

Przychody z umów budowlanych

Standard MSSF 15 wprowadził pięcioletni model ujmowania przychodów:

1. Identyfikacja umowy
2. Identyfikacja zobowiązań do wykonania
3. Ustalenie ceny transakcyjnej
4. Przypisanie ceny transakcyjnej
5. Ujęcie przychodu

Od 1 stycznia 2018 roku Grupa rozpoznaje przychody z tytułu wykonania niezakończonych usług budowlanych zgodnie z pięcioletnim modelem i stosuje metodę opartą na nakładach zgodnie z metodą retrospektywną zmodyfikowaną.

Uznaje się, że w przypadku świadczenia przez Grupę usług budowlanych zasadniczo powstaje jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia. Tym samym kwestia przypisania ceny transakcyjnej do zobowiązania do wykonania świadczenia nie wymaga szacowania.

Metoda oparte na nakładach

W metodzie opartej na nakładach, pomiar stopnia spełnienia zobowiązania dokonywany jest na podstawie nakładów (kosztów) poniesionych przez Grupę w stosunku do całkowitych oczekiwanych nakładów (kosztów).

Metoda zysku zerowego

W przypadku, gdy Grupa nie jest w stanie dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, ale oczekuje, że odzyska koszty poniesione podczas spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, Grupa stosuje metodę zysku zerowego i ujmuje przychody wyłącznie do wysokości kosztów poniesionych do momentu, w którym można dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia.

Ujmowanie przewidywanych strat

W przypadku przewidywań, że umowa rodzi obciążenie tj. łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, zgodnie z MSR 37, Grupa tworzy Rezerwę na stratę.

Praktyczne zastosowanie metod pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania

Wybór metody opartej na nakładach został dokonany w oparciu o specyfikę działalności Grupy.

Poszczególne etapy wyceny kontraktów są następujące:

- a) ustalenie zmiany statusu kontraktów - kontrakty rozpoczęte, kontrakty zakończone,
- b) ustalenie korekt przychodu planowanego,
- c) aktualizacja dwa razy do roku budżetu przychodów,
- d) aktualizacja dwa razy do roku budżetu kosztów,
- e) ustalenie wartości zafakturowanych przychodów,
- f) ustalenie wartości poniesionych kosztów bezpośrednich i pośrednich związanych z realizacją budowy,
- g) przypisanie wartości poniesionych kosztów ogólnych (kosztów ogólnych jednostki i kosztów ogólnobudowlanych) budowy,
- h) przeliczenie zaawansowania kontraktu i rozpoznanie przychodów według metody opartej na nakładach,
- i) ustalenie wyceny Należności i Zobowiązań wynikających z niedofakturowania lub prefakturowania z tytułu realizowanych kontraktów.

W metodzie opartej na nakładach procentowy stopień zaawansowania ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych (budżetowanych) kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy. Budżety kontraktów tworzone są dla każdej umowy budowlanej. Budżety aktualizowane są dwa razy w roku w oparciu o zamknięcie miesiąca kwietnia i października. Budżety kontraktów stanowią podstawę do oceny stanu zaawansowania realizacji umowy, poprzez ustalenie proporcji kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy. Kontrakty, których umowy są podpisane, ale ich budżety nie są zatwierdzone, wyceniane są metodą zysku zerowego.

8.2.7. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień poprzedzający dokonanie transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień, publikowanego przez Narodowy Bank Polski. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

8.2.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. Koszty finansowania zewnętrznego, obejmują różnice kursowe powstające w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego, z zastrzeżeniem punktu 8.2.6. dotyczącego kontraktów budowlanych, są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione. Koszty finansowania zewnętrznego dotyczące kontraktów budowlanych obciążają bezpośrednio koszty działalności operacyjnej Grupy.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do aktywów wycenianych w wartości godziwej.

8.2.9. Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych obejmują: świadczenia krótkoterminowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia.

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami. Koszt wynagrodzeń obejmuje także wypłatę premii i nagród motywacyjnych przyznawanych na podstawie zakładowych regulaminów.

Koszty ubezpieczeń społecznych finansowanych przez pracodawcę obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy. Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne i rentowe wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy.

Grupa, zgodnie z kodeksem pracy, wypłaca odprawy emerytalne, w związku z czym tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń. Wpłaty z tego tytułu odpisywane są w koszty rachunku zysków i strat w sposób umożliwiający rozłożenie kosztów tych świadczeń na cały okres zatrudnienia pracowników w Grupie. Wysokość rezerwy jest ustalana przez niezależnego aktuarium metodą wyceny prognozowanych świadczeń jednostkowych.

W skład rezerw na świadczenia pracownicze wchodzi również rezerwa na urlopy, premie.

Spółki Grupy, zgodnie z przepisami prawa, mogą tworzyć Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności spółki i powodują konieczność zablokowania środków funduszy na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto.

Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników przyznawane są na podstawie przepisów prawa pracy oraz postanowień zakładowych regulaminów. Grupa ponosi również koszty szkolenia BHP pracowników oraz koszty prywatnej opieki medycznej.

Grupa przyjęła politykę ujmowania zysków i strat aktuarialnych w okresie, w którym one powstały. Zyski i straty aktuarialne są rozpoznawane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

8.2.10. Podatek dochodowy (w tym podatek odroczony)

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe, jakie spółka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie, w jakim wynika ze zobowiązania, jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny (wówczas podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny).

8.2.11. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują także istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, z uwzględnieniem kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Wyszczególnienie

Budynki i budowle
Urządzenia techniczne i maszyny
Środki transportu
Pozostałe środki trwałe

Okres użytkowania

od 10 lat do 50 lat
od 3 lat do 30 lat
od 5 lat do 30 lat
od 4 lat do 15 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Grupa stosując zasadę istotności, niskocenne środki trwałe odnosi jednorazowo w rachunek zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek. Istotność analizowana jest pod kątem skumulowanej wartości środków niskocennych.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości nie rzadziej niż na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 8.2.14. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji, jest amortyzowana osobno.

8.2.12. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowo nieruchomości inwestycyjne są ujmowane w księgach według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne, z wyjątkiem gruntów, podlegają liniowej amortyzacji oraz są korygowane o odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo po koszcie uwzględniając koszty transakcji. Po ujęciu początkowym nieruchomości te wycenia się w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Nieruchomości spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 8.2.15.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

8.2.13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Wyszczególnienie

Licencje na oprogramowanie
Nabyte prawa wieczystego użytkowania

Okres użytkowania

od 2 lat do 10 lat
od 25 lat do 99 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 8.2.14. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Grupa stosując zasadę istotności, niskocenne wartości niematerialne odnosi jednorazowo w rachunek zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

8.2.14. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów Grupy generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest, jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

8.2.15. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec roku sprawozdawczego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji. Aktywa przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem m.in. aktywów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

8.2.16. Długoterminowe aktywa finansowe, w tym inwestycje w jednostkach powiązanych

Długoterminowe aktywa finansowe są wyceniane według kosztu historycznego pomniejszonego o ewentualną utratę wartości. Wartość bilansowa takich aktywów jest każdorazowo poddawana przeglądowi w celu stwierdzenia czy nie przekracza ona wartości przyszłych korzyści ekonomicznych. W przypadku, gdy wartość bilansowa przekracza wartość przewidywanych korzyści ekonomicznych, obniża się ją do wysokości ceny sprzedaży netto. Odpisy z tytułu utraty wartości takich aktywów ujmowane są w kosztach finansowych. Wzrost wartości danej inwestycji bezpośrednio wiążący się z uprzednim obniżeniem jej wartości, zaliczonym do kosztów finansowych, ujmuje się do wysokości tych kosztów jako przychody finansowe.

8.2.17. Leasing – polityka rachunkowości stosowana począwszy od 1 stycznia 2019 roku

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy poprzez eliminację rozróżnienia pomiędzy leasingiem operacyjnym, a finansowym i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania wynikające z każdej umowy leasingu, z wyjątkiem umów krótkoterminowych (do 12 miesięcy) oraz umów leasingu gdzie bazowy składnik aktywów ma niską wartość.

Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat (zgodnie z MSR 17 wydatki związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w ogólnych kosztach administracyjnych). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania podlegają liniowej amortyzacji, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych podlegają wycenie metodą zamortyzowanego kosztu.

Zmiana definicji leasingu dotyczyła głównie pojęcia kontroli. MSSF 16 określa, czy umowa zawiera leasing na podstawie tego, czy klient ma prawo kontrolować użytkowanie zidentyfikowanego składnika aktywów przez pewien okres. Grupa zastosowała definicję leasingu i związane z nią wytyczne określone w MSSF 16 dla wszystkich umów leasingu zawartych lub zmodyfikowanych w dniu 1 stycznia 2019 roku lub później bez względu na to, czy jest leasingodawcą, czy leasingobiorcą w umowie leasingu.

Składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania podlegają przez Grupę początkowej wycenie według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Grupę,
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Jeżeli leasingobiorca stosuje model wartości godziwej, model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, określony w MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne w odniesieniu do swoich nieruchomości inwestycyjnych, musi on stosować również ten sam model wyceny również w odniesieniu do aktywów z tytułu prawa do użytkowania (w tym przypadku gruntów), które spełniają definicję nieruchomości inwestycyjnej zawartej w MSR 40

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania pomniejszając jego wartość początkową o odpisy amortyzacyjne (umorzenie metodą liniową) i odpis z tytułu utraty wartości oraz koryguje z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Zobowiązania z tytułu leasingu Grupa wycenia w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Stopa ta definiowana jest jako stopa procentowa, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym.

W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- a) stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- b) zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- c) kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- d) cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- e) kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Po dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- f) zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- g) zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- h) zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu, o której mowa poniżej, lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia zobowiązania z tytułu leasingu w zamortyzowanym koszcie.

Aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu Grupa ujmuje jako korektę składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania. W przypadku gdy w wyniku aktualizacji wyceny wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania została zmniejszona do zera i ma miejsce dalsze zmniejszenie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, pozostałą kwotę aktualizacji wyceny Grupa ujmuje jako zysk lub stratę.

Wartość krańcowej stopy pożyczkowej dla umów leasingowych Grupa aktualizuje w okresach rocznych.

Grupa stosuje te same stopy dyskontowe do portfela umów leasingu samochodów oraz najmu. Przyjmuje odrębną stopę dyskontową dla praw wieczystego użytkowania gruntów.

Opłaty leasingowe w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego i niskocennego Grupa ujmuje jako koszt metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Amortyzacja środków trwałych w leasingu odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych w leasingu stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Wyszczególnienie

Grunty i budynki
Urządzenia techniczne i maszyny
Środki transportu
Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Okres użytkowania

od 1 roku do 5 lat
od 10 lat do 25 lat
od 1 roku do 25 lat
od 30 lat do 89 lat

Dane dotyczące leasingu Grupa prezentuje w nocie nr 6.2. Leasing.

Dla praw wieczystego użytkowania gruntów, które spełniają definicję nieruchomości inwestycyjnej, stosowane są wymogi w zakresie ujawniania informacji zawarte w MSR 40.

8.2.18. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny Grupy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających odnoszone są jako koszt okresu, natomiast odwrócenie odpisów aktualizujących ujmowane jest jako zmniejszenie kosztu okresu.

8.2.19. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na oczekiwane straty kredytowe. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Grupa dokonuje podziału należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych na następujące grupy:

- a) Należności z tytułu dostaw i usług,
- b) Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych,
- c) Inne należności.

Do grupy Innych należności zaliczane są m.in.: zaliczki na: wynagrodzenia, zakupy, pozostałe(noclegi), rozliczenie: delegacji(zbiorcze),ryczałtów samochodowych, kart kredytowych, niedoborów i szkód, niedobory ściągane od pracownika, rozliczenie nadwyżek, pozostałe rozrachunki z dostawcami-wadium, uzgodnienie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Grupa tworzy odpisy aktualizujące w oparciu o oczekiwane straty kredytowe mogące się pojawić na przestrzeni całego życia danego instrumentu w kwocie równej 12 miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

Natomiast jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem znacząco wzrosło, to Grupa wycenia odpis w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

8.2.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

8.2.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Grupa dokonuje podziału zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych na następujące grupy:

- a) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- b) Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych,
- c) Inne zobowiązania.

Do grupy Innych zobowiązań zaliczane są m.in.: składki ubezpieczeniowe pracownika na życie, zajęcia sądowe, bilety PKP, składki na organizacje, składki na związki zawodowe, składki na Pracowniczą Kasę Zapomogowo-Pożyczkową, karnety sportowo-rekreacyjne, opieka medyczna (potrącenia pracownicze), opieka medyczna dla firmy, składki na pracownicze plany kapitałowe, pozostałe.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

8.2.22. Rozliczenia międzyokresowe bierne

W pozycji Rozliczenia międzyokresowe bierne mieszczą się rezerwy na koszty kontraktów.

W toku realizacji kontraktów budowlanych grupa zawiera umowy podwykonawcze z okresowym terminem odbioru prac od podwykonawcy. Możliwa jest zatem sytuacja, iż na dzień bilansowy zostały wykonane prace o istotnej wartości które nie zostały jeszcze zafakturowane na Grupa. W takich sytuacjach Grupa ujmuje rozliczenie międzyokresowe bierne z tytułu prac niezafakturowanych przez podwykonawców.

Rezerwy na prace podwykonawców są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu. W Grupie rezerwy tworzy się w podziale na poszczególne kontrakty.

W przypadku wykorzystania rozwiązuje się ją pomniejszając koszt własny sprzedaży.

8.2.23. Zaliczki

Grupa wyróżnia następujące rodzaje zaliczek: Zaliczki przekazane/otrzymane na poczet realizowanych kontraktów oraz Pozostałe zaliczki.

Grupa prezentuje zaliczki przekazane kontrahentom w pozycji Zaliczki, za wyjątkiem: Zaliczek na poczet zakupu rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych, które są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą.

W pozycji Zaliczki przekazane na poczet realizowanych kontraktów prezentowane są kwoty przekazane podwykonawcom w celu terminowej realizacji kontraktów budowlanych.

Natomiast w pozycji Zaliczki otrzymane na poczet realizowanych kontraktów prezentowane jest zobowiązanie z tytułu umowy i dla których płatność jest zaliczkowa oraz w związku z otrzymanym z góry wynagrodzeniem z tytułu prac budowlanych za świadczenia niewykonane jeszcze przez Grupę. Zaliczki na realizowane kontrakty są rozliczane w trakcie realizacji kontraktu w ramach normalnego cyklu operacyjnego Grupy.

8.2.24. Aktywa finansowe

Klasyfikacja i wycena

Właściwa klasyfikacja aktywów finansowych jest uzależniona od modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłata kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Grupa zalicza do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie:

- Należności z tytułu dostaw i usług,
- Kaucje z tytułu dostaw i usług,
- Pożyczki udzielone,
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Zgodnie z MSSF 9 w momencie początkowego ujęcia instrumenty finansowe wycenia się wg wartości godziwej. Wartość godziwą instrumentu finansowego w momencie początkowego ujęcia stanowi zwykle cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty). Biorąc pod uwagę zróżnicowanie instrumentów finansowych wynikające z klasyfikacji, w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych nie zaliczanych do kategorii instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wartość początkowa uwzględnia koszty transakcyjne, które bezpośrednio można przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych.

Należności z tytułu dostaw i usług objętych zakresem MSSF 15, które nie zawierają istotnego składnika finansowania (czyli wyceny długoterminowych kontraktów budowlanych) ujmowane są początkowo według ich ceny transakcyjnej.

Utrata wartości

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych. Model ten bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych w odróżnieniu od aktualnie stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który opierał się na koncepcji strat poniesionych. Oczekiwane straty kredytowe są to straty kredytowe ważone prawdopodobieństwem wystąpienia niewykonania zobowiązania.

Grupa tworzy odpisy aktualizujące w oparciu o oczekiwane straty kredytowe mogące się pojawić na przestrzeni całego życia danego instrumentu w kwocie równej 12 miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

Natomiast jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem znacząco wzrosło, to Grupa wycenia odpis w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym Grupy, która podlega zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności z tytułu dostaw i usług.

Grupa zastosowała uproszczony model wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości dla należności z tytułu dostaw i usług w oparciu o dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczący przyszłości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług objętych zakresem MSSF 15 (czyli wyceny długoterminowych kontraktów budowlanych) Grupa wycenia odpis w wysokości oczekiwanych strat kredytowych dla całego oczekiwanego okresu życia danego składnika aktywów finansowych.

Wprowadzenie przez Grupę nowego modelu utraty wartości nie spowodowało istotnej zmiany wysokości odpisów aktualizujących wartość należności Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku w porównaniu do poziomu wynikającego z dotychczasowej polityki w tym zakresie.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

8.2.25. Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Grupa klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe do jednej z poniższych kategorii:

- a) Zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, lub
- b) Zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie.

Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie,
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i nie działającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSSF 9 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są Pochodne instrumenty finansowe.

Grupa zalicza do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych wg zamortyzowanego:

- Kaucje z tytułu umów o budowę,
- Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania
- Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

8.2.26. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

Rezerwy są tworzone w ciężar kosztu własnego sprzedaży, w ciężar kosztów zarządu lub pozostałe koszty operacyjne w zależności jakiej jednostki organizacyjnej (wchodzącej w skład Grupy) rezerwa dotyczy oraz w zależności od tytułu rezerwy.

Odpowiednio w przypadku wykorzystania rozwiązuje się ją pomniejszając koszt własny sprzedaży, koszt zarządu lub pozostałe koszty operacyjne.

Rezerwę wykorzystuje się tylko na nakłady o takim przeznaczeniu, na jakie była pierwotnie utworzona.

8.3. Podstawy szacowania niepewności

Sporządzenie informacji finansowych zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Wielkości szacunkowe dotyczą m. in.:

1. Utraty wartości wartości firmy
2. Okresów użytkowania ekonomicznego aktywów trwałych
3. Odpisów z tytułu utraty wartości należności
4. Rezerw
5. Wycen długoterminowych kontraktów budowlanych
6. Odroczonego podatku dochodowego
7. Aktywów oraz zobowiązań warunkowych
8. Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Poniżej przedstawiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości oraz inne podstawy szacunku niepewności na dzień bilansowy, mające znaczący wpływ na ryzyko istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym.

8.3.1. Utrata wartości wartości firmy

Stwierdzenie, czy wartość firmy uległa obniżeniu, wymaga oszacowania wartości użytkowej wszystkich jednostek generujących przepływy pieniężne, do których wartość firmy została przypisana. Chcąc obliczyć wartość użytkową, Zarząd musi oszacować przyszłe przepływy pieniężne przypadające na daną jednostkę i ustalić właściwą stopę dyskonta, konieczną do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

8.3.2. Okresy użytkowania ekonomicznego aktywów trwałych

Jak opisano w punkcie 8.2.11 i 8.2.13, Grupa weryfikuje przewidywane okresy użytkowania ekonomicznego składników pozycji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego.

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

8.3.3. Odpisy z tytułu utraty wartości należności

Grupa tworzy odpisy aktualizujące w oparciu o oczekiwane straty kredytowe mogące się pojawić na przestrzeni całego życia danego instrumentu w kwocie równej 12 miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

Natomiast jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem znacząco wzrosło, to Grupa wycenia odpis w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy, która podlega zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności z tytułu dostaw i usług.

Grupa zastosowała uproszczony model wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości dla należności z tytułu dostaw i usług w oparciu o dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczący przyszłości.

8.3.4. Rezerwy

Rezerwy na sprawy sporne

Pracownicy oraz Zarząd Spółki dokonują szczegółowej analizy ilości i charakteru prowadzonych spraw spornych oraz potencjalnych ryzyk związanych z nimi. Na tej podstawie podejmują decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy oraz wysokości rezerw na sprawy sporne oraz potencjalnych ryzyk związanych z nimi.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

W skład rezerw na świadczenia pracownicze wchodzi rezerwy na urlopy, premie oraz rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe.

Pozycja zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (długoterminowych) zawiera kwotę długoterminowego zobowiązania z tytułu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. W Grupie rezerwy na naprawy gwarancyjne tworzy się w podziale na poszczególne kontrakty. Utrzymywane są do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

W przypadku niewykorzystania utworzonej wartości rezerwy (po okresie obowiązywania) rozwiązuje się ją pomniejszając koszt własny sprzedaży.

W zależności od terminu, do kiedy są utrzymywane, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentuje się jako rezerwy długoterminowe lub rezerwy krótkoterminowe.

Rezerwa na stratę na kontraktach

Rezerwa na stratę na kontraktach jest tworzona jeżeli budżetowane koszty przekraczają łączne przychody z tytułu umowy. Przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt.

Tworzenie rezerwy na straty ma na celu doprowadzanie na bazie skumulowanej wyniku w księgach do wartości budżetowanej straty. Rezerwy na przewidywane straty są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu. W przypadku niewykorzystania utworzonej wartości rezerwy (po zakończeniu kontraktu) rozwiązuje się ją pomniejszając koszt własny sprzedaży. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentuje się jako rezerwy krótkoterminowe.

8.3.5. Rozliczanie kontraktów budowlanych metodą szacowanego stopnia zaawansowania usługi

Grupa rozpoznaje przychody z tytułu wykonania niezakończonych usług budowlanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania usługi. Dla każdej umowy budowlanej tworzone są budżety kontraktów. Budżety aktualizowane są dwa razy w roku w oparciu o zamknięcie miesiąca kwietnia i października. Budżety kontraktów stanowią podstawę do oceny stanu zaawansowania realizacji umowy, poprzez ustalenie proporcji kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy. Kontrakty, których umowy są podpisane, ale ich budżety nie są zatwierdzone, wyceniane są metodą zysku zerowego.

Zmienione szacunki przewidywanych przychodów i kosztów stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiły zmiany oraz w okresach następnych.

8.3.6. Aktywa z tytułu podatku odroczonego

W oparciu o projekcje finansowe na lata następne Zarząd Spółki podejmuje decyzję o naliczeniu aktywa z tytułu podatku odroczonego.

8.3.7. Aktywa warunkowe i zobowiązania warunkowe

Aktywów warunkowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, ponieważ może to prowadzić do ujęcia przychodu, który nigdy nie zostanie osiągnięty. Jeśli jednak osiągnięcie przychodu jest praktycznie pewne, wówczas odnośny składnik aktywów nie jest warunkowy, a więc właściwe jest jego ujęcie w sprawozdaniu finansowym.

Aktywa warunkowe ocenia się na bieżąco, aby upewnić się, czy zaistniały bieg wydarzeń jest odpowiednio odzwierciedlony w sprawozdaniu finansowym. Jeśli zaistnienie wpływu korzyści ekonomicznych stało się praktycznie pewne, składnik aktywów i odnośny przychód ujmuje się w sprawozdaniu finansowym dotyczącym okresu, w którym nastąpiła zmiana.

Grupa nie ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązań warunkowych. Grupa ujawnia informację o istnieniu zobowiązania warunkowego w informacji dodatkowej chyba, że możliwość nastąpienia wpływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest znikoma.

8.3.8. Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiąganym. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

9. Zdarzenia po dniu bilansowym

28 stycznia 2020 roku został podpisany przez Spółkę z BNP Paribas Bank Polska S.A. (Bank) pakiet aneksów odnoszących się do umowy o finansowanie, o której Spółka informowała m.in. w raporcie bieżącym 72/2017 oraz kolejnych raportach okresowych. Na podstawie powyższych aneksów ustalono wysokość przyznanego Spółce w ramach linii limitu na kwotę 100 mln PLN z wyłącznym przeznaczeniem na udzielanie przez Bank na zlecenie Spółki gwarancji bankowych wszystkich rodzajów (w tym, w szczególności gwarancji przetargowych, zwrotu zaliczki, wykonania umowy), oraz wydłużono okres bieżącego udostępnienia limitu na 12 miesięcy od dnia zawarcia powyższych aneksów. **(Raport bieżący 1/2020)**

31 stycznia 2020 roku została podpisana przez ZUE umowa z Strabag sp. z o.o. (Strabag), na podstawie której Spółka wykona roboty budowlane i usługi podwykonawcze polegające na kompleksowym wykonaniu robót związanych z przebudową sieci trakcyjnej na realizowanej przez Strabag na rzecz PKP PLK S.A. inwestycji pn. „Modernizacja systemów torowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na linii kolejowej E 59 na odcinku Dobiegniew – Słonice, od km 105,820 do km 128,680” w ramach projektu: „Prace na linii kolejowej E59 na odcinku Wronki - Słonice”. Wartość netto umowy: 44,9 mln PLN. Termin realizacji zadań objętych umową to kwiecień 2022 roku. **(Raport bieżący 3/2020)**

5 lutego 2020 roku Spółka opublikowała wstępne wyniki finansowe za 2019 rok. **(Raport bieżący 4/2020)**

12 lutego 2020 roku został podpisany aneks do umowy z Kolejowymi Zakładami Automatyki S.A., o której podpisaniu Spółka informowała w raportach bieżących nr 61/2017 i 33/2019. Wartość netto umowy ulega zwiększeniu o ok. 6,2 mln zł netto, natomiast aktualny termin realizacji umowy obejmuje okres do końca lipca 2020 roku. **(Raport bieżący 5/2020)**

W związku z otrzymaniem przez Spółkę w dniu 13 lutego 2020 r. obustronnie podpisanej umowy z PKP Polskie Linie Kolejowe S. A. (PKP PLK) na zadanie pn. „Zaprojektowanie i wykonanie dodatkowych zakresów robót branży SRK (sterowanie ruchem kolejowym) dla zadania nr 1 pn: „Prace na odcinku linii kolejowej nr 99 Chabówka - Zakopane” realizowanego w ramach projektu „Prace na liniach kolejowych nr 97, 98, 99 na odcinku Skawina – Sucha Beskidzka – Chabówka – Zakopane” (Umowa), łączna wartość netto umów zawartych z PKP PLK a spółkami z Grupy Kapitałowej ZUE w okresie od dnia 18 września 2019 r. wyniosła ok. 17,8 mln zł netto. Współpraca Spółki z PKP PLK w ramach wskazanej powyżej łącznej wartości umów, obejmuje w szczególności ww. Umowę o wartości ok. 12 mln zł netto (14,8 mln zł brutto). Termin realizacji Umowy został ustalony na koniec sierpnia 2021 r. **(Raport bieżący 6/2020)**

14 lutego 2020 r. Spółka powzięła informację o wyborze złożonej przez konsorcjum w składzie: 1. ZUE (Lider), 2. FDO sp. z o.o. (Partner), oferty jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym na zadanie pn. „Przebudowa drogi wraz z torowiskiem w ul. Chrobrego i ul. Mieszka I w ramach zadania pn. „System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.”. Spółka informowała o złożeniu najkorzystniejszej oferty w postępowaniu przetargowym na przedmiotowe zadanie w raporcie bieżącym nr 41/2019. Wartość netto złożonej przez konsorcjum oferty: 56,1 mln zł, z czego 95% przypada dla Spółki. Wartość brutto oferty: 69,0 mln zł. Termin realizacji zadania: 18 miesięcy od dnia zawarcia umowy. **(Raport bieżący 7/2020)**

10. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 16 marca 2020 roku.

11. Podpisy

Sprawozdanie sporządziła:

Ewa Bosak

Główny Księgowy

Podpisy osób zarządzających:

Wiesław Nowak

Prezes Zarządu

Anna Mroczek

Wiceprezes Zarządu

Jerzy Czeremuga

Wiceprezes Zarządu

Maciej Nowak

Wiceprezes Zarządu

Marcin Wiśniewski

Wiceprezes Zarządu

Kraków, dnia 16 marca 2020 roku